

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

Management resumé

Referentienummer 93-177
Dossiernummer 112327-24804
Datum mei 1993
NP

Auteurs
ir. T. Wiersma
drs. G. Wagenaar

Bestemd voor
Regionale Brandweer Nijmegen en Omstreken

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

Management resumé

Inleiding

In Nederland is een streven naar schaalvergroting van en samenwerking tussen meldkamers waar te nemen. Dit streven komt voort uit overwegingen met betrekking tot efficiëntie en kwaliteit. Een belangrijke reden tot samenwerking is bijvoorbeeld gelegen in de rampbestrijding. Vanuit de rampbestrijding is een nauwe vorm van samenwerking tussen meldkamers van brandweer, politie en ziekenvervoer wenselijk. Ook vanuit de verschillende financiers is de wens tot schaalvergroting sterk.

In de provincie Gelderland zijn schaalvergroting van en samenwerking tussen meldkamers actuele onderwerpen. In dit kader heeft het provinciaal bestuur twee voorstellen geformuleerd. Het betreft hier de Gedeputeerde Statenvoorstellen A-376 'Herziening WGR-gebiedsindeling provincie Gelderland' en J-695 'Wijziging van de verordening tot aanwijzing van gebieden waarvoor centrale posten voor het ambulance vervoer werkzaam zijn'.

Voor alarmcentrales van de brandweer (AC's) en de Centrale Posten Ambulancevervoer (CPA's) in Midden- en Zuid-Gelderland betekenen deze voorstellen dat in dit gebied één AC en één CPA komen. Of het hier gaat om twee afzonderlijke meldkamers of één meldkamer (co-locatie) laat het voorstel in het midden.

Als een reactie op de bovengenoemde voorstellen heeft de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' de afdeling Industriële Veiligheid van TNO de opdracht gegeven om alternatieve mogelijkheden van schaalvergroting en/of samenwerking met betrekking tot meldkamers te onderzoeken. Deze alternatieven worden vergeleken met zowel de huidige situatie als het voorstel van Gedeputeerde Staten. Door middel van dit onderzoek kan de keuze voor de indeling van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland gefundeerd worden op een breed inzicht in de verschillende mogelijkheden en is de keuze niet beperkt tot slechts twee mogelijkheden.

Het onderzoek van TNO naar vormen van samenwerking voor meldkamers in de Midden- en Zuid-Gelderland richt zich op het vergelijken van een aantal mogelijke samenwerkingsvormen van meldkamers van brandweer, CPA en/of politie. Naast de huidige situatie en het door Gedeputeerde Staten voorgestelde alternatief betreft dit alternatieven waarbij in alle gevallen schaalvergroting en/of samenwerking voor de AC in Nijmegen plaatsvindt. Dit is een gevolg van het feit dat de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' opdrachtgever voor dit onderzoek is.

De alternatieven worden vergeleken aan de hand van een aantal criteria. Deze criteria zijn zoveel mogelijk kwantitatief ingevuld. Voor sommige criteria worden echter kwalitatieve maatstaven gehanteerd.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland
Management resumé

Informatie voor de invulling van de criteria is verkregen uit diverse schriftelijke stukken (zowel van betrokkenen als van TNO). Daarnaast hebben gesprekken met naaste betrokkenen plaats gevonden. De uitwerking van de alternatieven heeft zich beperkt tot de vastgestelde criteria.

Visie van TNO op vormen van samenwerking voor meldkamers

De geïntegreerde meldkamer

Een (geïntegreerde) meldkamer treedt op als een facilitair dienstencentrum ten behoeve van de aan de meldkamer verbonden operationele diensten. Het is het knooppunt van het berichtenverkeer tussen hulpbehoevende en hulpverlenende diensten. Kenmerk van een volledig geïntegreerde meldkamer is dat er één type centralist werkzaam is, die in staat is om alle meldingen af te handelen. Bovendien is er sprake van één hoofd/chef van de meldkamer en één bestuur.

Integratie van CPA's en brandweercentrales komt in Nederland frequent voor. Samenwerking met de politie komt (tengevolge van een andere werkwijze) minder frequent voor. Volledige integratie met de politiemeldkamer komt in Nederland geheel niet voor, mede als gevolg van de grote verschillen qua aansturing tussen politie enerzijds en AC en CPA anderzijds.

Afzonderlijke (vaak kleinere) meldkamers verzorgen diverse plusfuncties. Bij een volledig geïntegreerde meldkamer is dit eveneens mogelijk. Het meenemen van plusfuncties naar een nieuwe (geïntegreerde) meldkamer dient gestimuleerd te worden. Plusfuncties zorgen voor een efficiënt gebruik van bestaande middelen en voor een volledig werkpakket van de meldkamer en de centralist. Bovendien vormen ze een additionele bron van inkomsten voor de meldkamer.

Kwaliteit en schaalgrootte

De volledig geïntegreerde centrale voldoet aan de volgende belangrijke eis:

De geïntegreerde centrale moet minimaal dezelfde kwaliteit leveren als door de afzonderlijke diensten wordt geboden.

Het handhaven van de huidige kwaliteit is het minimale vereiste. In veel gevallen kan integratie dan wel schaalvergroting worden aangegrepen om de kwaliteit van de centrale te verhogen. Door integratie kan een optimale (kwantitatieve) bezetting worden bereikt. De bezetting is daarbij continu minimaal twee centralisten. Een bezetting waarbij de centralisten flexibeler inzetbaar zijn en de dienstdoende ploegen groter zijn, kan pieken bij één van de operationele diensten gemakkelijker opvangen. Dit betekent dat overdag al gauw een minimale bezetting van circa 4 centralisten noodzakelijk is, terwijl 's nachts minimaal een bezetting van 2 centralisten gewenst is. Gelet op de huidige bezetting in de meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland is wordt het streven naar schaalvergroting en/of samenwoning door TNO dan ook onderschreven.

Voordelen integratie

Een geïntegreerde meldkamer heeft voordelen. *Kostenbesparing* is meestal de reden voor bestuurders om het integratieproces in gang te zetten. Of deze kostenbesparing in werkelijkheid ook altijd bereikt wordt is echter nog maar de vraag. Naast kostenbesparing zijn aspecten zoals het bevorderen van de *samenwerking* en *verhoging van de kwaliteit* van de meldkamer eveneens zwaarwegende argumenten.

Het belang van samenwerking tussen verschillende diensten wordt de laatste tijd benadrukt en is met name bij *rampbestrijding* van belang. De geïntegreerde meldkamer en het, veelal aan de (brandweer)centrale gekoppelde, regionaal operationeel centrum spelen een belangrijke rol op dit gebied. Integratie van meldkamers betekent kortere verbindingslijnen tussen diensten en bevordert de samenwerking. Daarmee kan een geïntegreerde meldkamer een stijging van de kwaliteit van de meldkamer betekenen.

Nadelen integratie

Ondanks de voordelen kleven er belemmeringen aan een integratieproces tussen meldkamers. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan *investeringen* in nieuwe (geïntegreerde) apparatuur, de *desinvesteringen* die plaats vinden door het onbruikbaar worden van bestaande apparatuur en behuizingen en afvloeiingsregelingen voor boventallig personeel. Deze (veelal eenmalige) kosten drukken de beoogde kostenbesparingen. Daarnaast spelen de *verschillen tussen de operationele diensten* en de daarmee samenhangende verschillen tussen de takenpakketten, opleidingseisen en functiewaarderingen van de verschillende centralisten een belangrijke rol. Deze verschillen staan een harmonieus functioneren van een geïntegreerde centrale in de weg. Voor het goed functioneren van een centralist is het daarom van belang om een duidelijk omschreven takenpakket vast te stellen. Het beroep van centralist is een echt vak, waarvoor een opleidings- en trainingsprogramma moet komen.

Co-locatie en samenwerking

Gezien de verschillen in (opleidings)eisen voor de centralist en het ontbreken van consensus over nieuwe speciale opleidingseisen voor centralisten is volledige integratie in veel regio's een onbespreekbare kwestie. Co-locatie met ver doorgevoerde samenwerking tussen de samenwonende diensten is daarom een goede tussenoplossing. In zo'n situatie maken de twee of drie diensten samen gebruik van de aanwezige faciliteiten en is ook het gebruik van geïntegreerde apparatuur mogelijk. In de centrale werken echter wel twee (of drie) soorten centralisten met ieder hun eigen discipline. Dit biedt de mogelijkheid om wel aan de per dienst gestelde opleidings- en kwaliteitseisen te voldoen. Hierbij wordt er wel vanuit gegaan dat de centralisten in staat zijn om in noodgevallen en tijdens piekdruktes in staat zijn om elkaar te assisteren. De besparingen die in de deze situatie kunnen worden behaald zijn duidelijk lager maar de overige hierboven genoemde kenmerken zullen ook (zij het in beperktere mate) in deze facilitair samenwerkende centrale gelden. Daarnaast laat deze samenwerkingsvorm de mogelijkheid naar volledige integratie in de toekomst open.

Wat betekent een en ander nu voor de samenwerking in Midden- en Zuid-Gelderland?

Vanuit de bovengenoemde visie over meldkamerintegratie en de huidige (kleinschalige) meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland ligt het voor de hand om ook hier enige vorm van schaalvergroting en/of samenwerking te introduceren.

Tengevolge van geluiden uit de politiek die op dit gebied te horen zijn wordt handhaving van de huidige meldkamers voor de kleinere meldkamers (die in Tiel en Ede) niet haalbaar geacht.

Voor de CPA's geldt dat de centralisten gefinancierd worden op basis van het aantal ritten. Geen van de CPA's in de regio's vallend binnen Midden- en Zuid-Gelderland heeft voldoende ritten om een continue bezetting op flexibele wijze te garanderen. Ook kan niet bij alle CPA's voldaan worden aan de kwaliteitseis waarbij een continue bezetting door een verpleegkundige vereist wordt. Efficiëntie en kwaliteitsverhoging in Midden- en Zuid-Gelderland dienen daarom te worden nagestreefd.

Ook voor de AC's kan een verhoging van efficiëntie bereikt worden. Dit is mogelijk omdat, gezien de werkdruk in de kleinere en de grotere AC, het samengaan van een kleinere en een grotere AC slechts een geringe uitbreiding van het aantal centralisten in de grotere centrale betekent.

In Midden en Zuid-Gelderland zijn twee meldkamers van de regiopolitie (van de regiopolitie Midden-Gelderland en de regiopolitie Zuid-Gelderland). Voor deze politiemeldkamers geldt dat hier al een hoge mate van efficiëntie is bereikt. Samenwerking op meldkamergebied met de politie ligt daarom niet voor de hand, te meer daar het karakter van de werkzaamheden van de AC/CPA-centralisten en de politie-centralisten sterk verschillend is.

Schaalvergroting met betrekking tot de meldkamers van afzonderlijke brandweer- en CPA- regio's dient volgens TNO *minimaal* een vergelijkbare schaalgrootte als die van de regiopolitie op te leveren om de gewenste verhoging van efficiëntie en kwaliteit te realiseren. Sectorale *samenwerking* van alle AC's en CPA's in het gebied Midden- en Zuid-Gelderland biedt hiertoe de maximale verhoging van kwaliteit en efficiëntie. Samenwerking tussen de AC's en CPA's binnen elk van de politieregio's is echter ook een logische keuze.

Deze samenwerkingsvorm kan in beide gebieden in de vorm van co-locatie met toenemende samenwerking worden opgestart. Daarbij werken AC- en CPA-centralisten naast elkaar en zijn in staat om elkaar in noodgevallen te assisteren. Integratie vindt nu al plaats in Tiel, terwijl in Arnhem gestart wordt met co-locatie. Vanuit co-locatie kan (indien gewenst) gegroeid worden naar integratie van meldkamers. Dit door middel van opleidingsprogramma's waarbij de thans aanwezige AC- of CPA-centralisten worden geschoold naar multidisciplinaire centralisten.

Resultaten

In dit onderzoek zijn negen alternatieven voor schaalvergroting van en/of samenwerking tussen meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland geanalyseerd. Deze alternatieven waren:

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland
Management resumé

- variant 1: de huidige situatie: één CPA en één AC in Nijmegen, één CPA en één AC in Arnhem (die binnenkort samengaan), een gecombineerde AC/CPA in Tiel (regio Rivierenland) en een gecolokeerde AC/CPA in Ede (regio West-Veluwe/Vallei)
- variant 2: één gecombineerde AC/CPA in Nijmegen
- variant 3: één gecombineerde AC/CPA/MK in Nijmegen
- variant 4: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 5: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 6: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA/MK voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 7: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Arnhem
- variant 8: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Arnhem
- variant 9: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor de regio's Nijmegen, Arnhem, Rivierenland en West-Veluwe/Vallei (voorstel Gedeputeerde Staten Gelderland)

Uitgangspunt is dat de meldkamers die in het alternatief niet genoemd zijn, ongewijzigd voortbestaan. Dit betekent dat eventuele besparingen en (kwalitatieve) verbeteringen die in een alternatief plaatsvinden ook nog kunnen plaatsvinden voor de overige meldkamers als deze ook een onderlinge samenwerking aangaan. Deze mogelijke extra 'winst' wordt in dit rapport niet in beeld gebracht.

De alternatieven zijn beoordeeld met betrekking tot de volgende criteria:

- kosten, gesplitst in
 - exploitatiekosten (personeelskosten en kosten voor de centrale),
 - kosten verbonden aan de overgang;
- verandering in kwaliteit (ten opzichte van de huidige situatie);
- inpasbaarheid binnen bestuurlijke kaders en regio-indelingen;
- continuering van plusfuncties;
- termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden
- standpunten van de betrokken partijen.

De resultaten met betrekking tot de eerste drie criteria worden in de onderstaande tabel samengevat.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland
Management resumé

Variant	Exploitatiekosten ¹⁾ (x f 1.000,-)		Kwaliteit ²⁾	Inpasbaarheid in huidige best. kaders en regio-ind. ³⁾
	Personeel	Centrale		
1. Huidige situatie	3745	1355	0	n.v.t.
2. AC/CPA Nijmegen	3480	1175	0/+	0
3. AC/CPA/MK Nijmegen	p.m.	p.m.	0/+	-
4. AC Nijmegen/Rivierenland CPA Nijmegen Rivierenland	3540	1145	0	+
5. AC/CPA Nijmegen/Rivierenland	3055	995	+	+
6. AC/CPA/MK Nijmegen/Rivierenland	p.m.	p.m.	+	+
7. AC Nijmegen/Arnhem CPA Nijmegen/Arnhem	3385	1120	+ / ++	-
8. AC/CPA Nijmegen Arnhem	2800	805	+ / ++	-
9. AC Midden- en Zuid-Gelderland CPA Midden- en Zuid-Gelderland	2630	830	++	+

¹⁾ De kosten hebben hier slechts een *relatieve* waarde. De beperkt beschikbare gegevens hierover en de vervlechting in kostenposten die bij diensten plaatsvindt, veroorzaken ruis in de berekeningen. De gepresenteerde kosten hebben met name waarde om de verschillende alternatieven te *vergelijken*. Ook is geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende financiers van de kosten (bijvoorbeeld gemeenten, COTG).

²⁾ Kwaliteit kent hier een oplopende schaal, van 0 naar ++, waarbij de huidige situatie de nul-situatie is. Bij de beoordeling spelen aspecten als het verkrijgen van een continu gekwalificeerde bezetting, de mogelijkheden voor het instellen van een kwalitatief hoogwaardige staf en mogelijke samenwerkingsvormen met andere operationele diensten een rol.

³⁾ Inpasbaarheid in bestuurlijke kaders en regio-indelingen heeft een oplopende schaal, van - naar +. Hierbij is gelet op huidige indelingen en bestuurlijke kaders.

In deze tabel zijn niet opgenomen:

— Kosten verbonden aan de overgang.

De kosten verbonden aan de overgang met betrekking tot personeel (met name afvloeiing). Deze bedragen in geen van de varianten meer dan 5% van de exploitatiekosten en meestal zelfs veel minder. De kosten verbonden aan de overgang met betrekking tot de centrale zijn in dit onderzoek niet kwantitatief gemaakt. Ze hangen sterk af van, bijvoorbeeld, de keuze van een nieuwe (locatie) en de nog resterende afschrijvingstermijnen.

— Continuering van plusfuncties.

Sommige van deze plusfuncties kunnen ook in een nieuwe samenwerkingsvorm worden gecontinueerd. Veranderingen met betrekking tot deze functies treden alleen op als een meldkamer van een locatie verdwijnt. Aangezien in de meeste gevallen nog geen (nieuwe) locatie bekend is zijn de gevolgen voor plusfuncties niet aan te geven.

— Termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden.

Bij het inschatten van de termijn is gelet op zaken zoals (eventueel) noodzakelijke nieuwbouw, inrichting eventuele afvloeiingsregelingen. Deze termijn varieert van circa 10 jaar (huisvesting en/of apparatuur is bijna nieuw) tot circa 5 jaar.

Standpunten van de betrokken partijen

Hoewel de meningen van de diverse partijen op bepaalde punten verschillen, geldt dat voor varianten waarbij de regio's Nijmegen en Rivierenland gaan samenwerken de meeste acceptatie is te vinden. Daarbij geniet een gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen/Rivierenland de voorkeur. Dit is zowel het standpunt van de Regionale Brandweren van Nijmegen en Rivierenland als van de regio Arnhem. Hierbij kan dan een vorm van samenwerking voor Arnhem en West-Veluwe/Vallei tot stand komen, bijvoorbeeld door middel van een convenant. Deze optie is echter in het kader van dit onderzoek niet onderzocht. De GGD Rivierenland knoopt aan samenwerking met Nijmegen wel de voorwaarde vast dat de CPA wordt ontkoppeld van het ambulancevervoer in Nijmegen. De GGD Nijmegen ziet weinig voordeel in samenwerking in Nijmegen/Rivierenland, deze vindt dit nog te kleinschalig (voor de CPA). De voorkeur van zowel de GGD Nijmegen als van Rivierenland gaat uit naar samenwerking in geheel Midden- en Zuid-Gelderland.

Conclusies

Uit de resultaten zijn de volgende conclusies te formuleren.

1. Tussen de huidige situatie met betrekking tot meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland en de beoogde situatie conform het voorstel van Gedeputeerde Staten bevinden zich meerdere alternatieve mogelijkheden.
2. Voor alle alternatieve mogelijkheden geldt dat hun voor- en hun nadelen zich bevinden tussen de uitersten gedefinieerd door de huidige situatie en de door Gedeputeerde Staten beoogde situatie.
3. In de visie van TNO ligt de schaalgrootte voor de meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland minimaal op die van de huidige politieregio's. Dit betekent een meldkamer voor de regio Nijmegen & Rivierenland en één voor Arnhem & West-Veluwe/Vallei. Samenwerking op nog grotere schaal (geheel Midden- en Zuid-Gelderland) is op korte termijn een te ingrijpende verandering, mede gelet op recente investeringen die in de diverse centrales zijn gedaan.
4. Gezien de huidige situatie in Midden- en Zuid-Gelderland met betrekking tot samenwerking op meerdere plaatsen van AC's en CPA's worden de voornoemde meldkamers samenwonende (en samenwerkende) AC/CPA's, waarbij op termijn integratie kan worden doorgevoerd.
5. Ontwikkelingen met betrekking tot het Knooppunt Arnhem-Nijmegen dienen in de visie van TNO op termijn ook in de operationele hulpdiensten en hun meldkamers hun weerslag te vinden. Op een termijn van circa 10 jaar kan dit leiden tot één meldkamer in Midden- en Zuid-Gelderland, waarin in ieder geval de AC en de CPA kunnen samenwerken.
6. Op basis van de huidige ontwikkelingen in Nederland acht TNO samenwerking in één of andere vorm tussen de meldkamers van alle drie de operationele diensten op korte termijn in Midden- en Zuid-Gelderland niet realistisch.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

Referentienummer 93-177
Dossiernummer 112327-24804
Datum mei 1993
NP

Auteurs
ir. T. Wiersma
drs. G. Wagenaar

Bestemd voor
Regionale Brandweer Nijmegen en Omstreken

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Onderzoeksopzet	5
3	Meldkamers: integratie, samenwerking en schaalvergroting	8
4	Uitgangspunten criteria	13
4.1	Kosten	13
4.2	Kwaliteit	14
4.3	Inpasbaarheid binnen bestuurlijke kaders en regio-indelingen	14
4.4	Plusfuncties	15
4.4.1	Overzicht plusfuncties AC Nijmegen	16
4.4.2	Overzicht plusfuncties CPA Nijmegen	16
4.4.3	Overzicht plusfuncties AC/CPA Rivierenland	17
4.4.4	Regionaal Operationeel Centrum	17
4.5	Termijn waarop alternatief gerealiseerd kan worden	17
4.6	Standpunt van betrokken partijen	18
5	Vergelijking alternatieven	19
5.1	Variant 1: de huidige situatie	19
5.2	Variant 2: één gecombineerde AC/CPA in Nijmegen	21
5.3	Variant 3: Eén gecombineerde AC/CPA/MK in Nijmegen	22
5.4	Variant 4: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Rivierenland	24
5.5	Variant 5: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Rivierenland	25
5.6	Variant 6: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA/MK voor Nijmegen en Rivierenland	26
5.7	Variant 7: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Arnhem	27
5.8	Variant 8: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Arnhem	29
5.9	Variant 9: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor de regio's Nijmegen, Arnhem, Rivierenland en West-Veluwe/Vallei (voorstel Gedeputeerde Staten Gelderland)	30
6	Samenvatting en conclusies	32
7	Literatuur	35
8	Verantwoording	36

Bijlage 1 Verantwoording kosten

1 Inleiding

In Nederland is een streven naar schaalvergroting van en samenwerking tussen meldkamers waar te nemen. Dit streven komt voort uit overwegingen met betrekking tot efficiëntie en kwaliteit. Een belangrijke reden tot samenwerking is bijvoorbeeld gelegen in de rampbestrijding. Vanuit de rampbestrijding is een nauwe vorm van samenwerking tussen meldkamers van brandweer, politie en ziekenvervoer wenselijk. Ook vanuit de financiers en vanuit de politiek is de wens tot schaalvergroting sterk. Dit geldt vooral voor de gebiedsindeling van CPA's (Centrale Post Ambulancevervoer) [1]. Ook het Nederlands Ambulance Platform is een grote voorstander van schaalvergroting, omdat schaalvergroting de mogelijkheid biedt tot kwaliteitsverbetering van het ambulancevervoer in het algemeen en de CPA's in het bijzonder [2].

In de provincie Gelderland zijn schaalvergroting en samenwerking tussen meldkamers eveneens actuele onderwerpen. In dit kader heeft het provinciaal bestuur twee voorstellen geformuleerd. Het betreft hier de Gedeputeerde Statenvoorstellen A-376 'Herziening WGR-gebiedsindeling provincie Gelderland' en J-695 'Wijziging van de verordening tot aanwijzing van gebieden waarvoor centrale posten voor het ambulance vervoer werkzaam zijn'. In deze voorstellen wordt uitgegaan van drie CPA-regio's en zes WGR-regio's (Wet Gemeenschappelijke Regelingen). De hierin voorgestelde CPA-regio Zuid-West-Gelderland bestaat uit de huidige regio's West-Veluwe-Vallei, Rivierenland, Arnhem en Nijmegen. De volgens dit voorstel te vormen WGR-regio's Arnhem-Nijmegen, Rivierenland en West-Veluwe-Vallei vormen samen een hulpverleningsregio, welke overeenkomt met het voorgestelde CPA-gebied.

Voor alarmcentrales van de brandweer (AC's) en de CPA's in Midden- en Zuid-Gelderland betekenen deze voorstellen dat in dit gebied één AC en één CPA komen. Of het hier gaat om twee afzonderlijke meldkamers of één meldkamer (co-locatie) laat het voorstel in het midden. De voorstellen zijn mede gebaseerd op de resultaten van een projectgroep: het rapport 'Alarm centraal' van de projectgroep Alarmcentrales in Gelderland [3]. In dit rapport is bovengenoemde situatie afgezet tegen de huidige situatie en geconcludeerd dat de voorgestelde situatie aanzienlijke (financiële) voordelen biedt ten opzichte van de huidige situatie.

Als een reactie op het rapport 'Alarm Centraal' en de door Gedeputeerde Staten gedane voorstellen, heeft de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' de afdeling Industriële Veiligheid van TNO de opdracht gegeven om alternatieve mogelijkheden van schaalvergroting en/of samenwerking met betrekking tot meldkamers te onderzoeken. Deze alternatieven worden vergeleken met zowel de huidige situatie als het voorstel van Gedeputeerde Staten. Door middel van dit onderzoek kan de keuze voor de indeling van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland gefundeerd worden op een breed inzicht in de verschillende mogelijkheden en is de keuze niet beperkt tot slechts twee mogelijkheden.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de opzet en de werkwijze van het onderzoek uiteengezet. Het hoofdstuk biedt tevens een overzicht van betrokkenen die in het kader van het onderzoek geraadpleegd zijn.

Hoofdstuk 3 geeft de visie van TNO met betrekking tot de schaalvergroting, samenwerking en integratie van meldkamers. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven wat deze visie concreet voor Midden- en Zuid-Gelderland betekent.

De criteria die voor de vergelijking van alternatieven worden gehanteerd, zijn in hoofdstuk 4 opgesomd. Tevens worden de uitgangspunten en beperkingen die voor deze uitwerking gelden, in dit hoofdstuk behandeld.

De verschillende alternatieven die tijdens het onderzoek onderzocht zijn, zijn in hoofdstuk 5 nader uitgewerkt aan de hand van de in hoofdstuk 4 beschreven criteria.

In hoofdstuk 6 wordt een overzicht van de onderzochte alternatieven gegeven. De alternatieven worden hierin tegen elkaar afgezet. Hoewel in dit hoofdstuk geen eindoordeel over elk der alternatieven wordt gegeven en ook geen keuze voor het 'beste' alternatief wordt gemaakt, worden enige conclusies met betrekking tot de onderzochte alternatieven geformuleerd.

Aan dit rapport is een management resumé toegevoegd. Dit management resumé geeft een samenvatting van het rapport als geheel en biedt een basis om inzicht te krijgen in de mogelijkheden en onmogelijkheden van de verschillende vormen van samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland. Dit management resumé richt zich op beleidsmakers. Details die voor de besluitvorming minder belangrijk zijn, zijn erin achterwege gebleven. Het management resumé kan als zelfstandig geheel gelezen worden.

2 Onderzoeksopzet

Het onderzoek van TNO naar vormen van samenwerking voor meldkamers in de Midden- en Zuid-Gelderland richt zich op het vergelijken van een aantal mogelijke samenwerkingsvormen van meldkamers van brandweer, CPA en/of politie. Naast de huidige situatie en het door Gedeputeerde Staten voorgestelde alternatief betreft dit alternatieven waarbij in alle gevallen schaalvergroting en/of samenwerking voor de AC in Nijmegen plaatsvindt. Dit is een gevolg van het feit dat de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' opdrachtgever voor dit onderzoek is.

De alternatieven worden vergeleken aan de hand van een aantal criteria. De conclusies en aanbevelingen die uit deze vergelijking volgen, kunnen door de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' worden gebruikt in hun reactie op het voorstel van Gedeputeerde Staten van Gelderland.

De werkzaamheden ten behoeve van de uitvoering van het project omvatten de volgende onderdelen:

1. Verzamelen van feitelijkheden en meningen met betrekking tot mogelijke samenwerkingsvormen in Midden- en Zuid-Gelderland
2. Opstellen van de te onderzoeken alternatieven
3. Vaststellen van beoordelingscriteria
4. Uitwerken van de alternatieven voor de vastgestelde criteria
5. Vergelijking van de alternatieven
6. Opstellen van het rapport

Deze werkzaamheden zijn hieronder nader toegelicht:

Onderdeel 1:

Informatie met betrekking tot mogelijke samenwerkingsvormen van meldkamers in Gelderland is verkregen uit stukken welke zijn aangeleverd door de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' en uit stukken welke reeds in het bezit waren van de TNO. Het betreft hier onder meer de volgende stukken:

- notities en mondelinge informatie van de Regionale Brandweer Nijmegen en Omstreken
- Gedeputeerde Statenvoorstellen J-695 en A-376
- Overige stukken die voor de uitvoering van het project van belang waren, zie hiervoor de literatuurlijst

Onderdeel 2:

De mogelijkheden van integratie c.q. samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland zijn geïnventariseerd. Hierbij zijn verschillende combinaties in beschouwing genomen. De Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' heeft als opdrachtgever in de bepaling van deze combinaties een belangrijke rol gespeeld. Het accent van de onderzochte alternatieven ligt dan ook op samenwerkingsvormen waar de AC in Nijmegen bij betrokken is.

Onderdeel 3:

De alternatieven zijn vergeleken aan de hand van een aantal criteria. Het betreft hier criteria met betrekking tot:

- kosten:
 - exploitatie kosten, onder te verdelen in personeelskosten en kosten voor de centrale,
 - kosten verbonden aan de overgang naar de nieuwe samenwerkingsvorm;
- kwaliteitsverandering (ten opzichte van de huidige situatie);
- inpasbaarheid binnen de bestuurlijke kaders en regio-indelingen;
- continuering van eventuele plusfuncties;
- de termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden;
- standpunten van betrokken partijen.

De criteria zijn zoveel mogelijk kwantitatief ingevuld. Voor sommige criteria zijn echter kwalitatieve maatstaven gehanteerd.

Onderdeel 4:

Informatie ten behoeve van het uitwerken van de alternatieven (als mede het inventariseren van mogelijke alternatieven) is verkregen door bestudering van door de betrokken diensten aan te leveren stukken zoals:

- financiële overzichten van de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken'
 - een financieel overzicht van de AC/CPA van de regio Rivierenland
 - een financieel overzicht van de regio Arnhem, waarin financiële gegevens van de AC en de CPA in Arnhem
 - diverse relevante rapporten, zie literatuurlijst
- en uit informatie voortkomend uit enkele gesprekken met representanten van betrokkenen. De volgende personen zijn tijdens het onderzoek geïnterviewd:
- van de Regionale Brandweer Nijmegen en Omstreken:
 - dhr. Leenders, plaatsvervangend commandant
 - dhr. Boot, beleidsmedewerker
 - dhr. Schijf, hoofd technische dienst
 - dhr. Starrenburg, hoofd afdeling verbindingen
 - van de GGD regio Nijmegen:
 - dhr. Huisman, directeur
 - van de regiopolitie Zuid-Gelderland
 - dhr. Miltenburg, chef divisie Centrale Ondersteunende Zaken
 - van de Regionale Brandweer Rivierenland:
 - dhr. Evertse, commandant
 - van de GGD regio Rivierenland:
 - dhr. Coumans, directeur
 - van de regio Arnhem
 - dhr. Scholten, voorzitter van het regiobestuur regio Arnhem en burgemeester van Arnhem
 - dhr. Van den Brink, directeur GGD regio Arnhem
 - dhr. Lavèn, commandant brandweer regio Arnhem
 - dhr. Overkamp, medewerker regio Arnhem

De uitwerking van de alternatieven beperkt zich tot de vastgestelde criteria. Gezien de beperkte beschikbare tijd voor het onderzoek heeft slechts een globale invulling van de criteria plaatsgevonden. De hierbij gehanteerde uitgangspunten zijn weergegeven in hoofdstuk 4.

Onderdeel 5:

De alternatieven zijn op grond van de criteria vergeleken. Deze vergelijking geschiedde op basis van de verkregen informatie en de binnen de afdeling Industriële Veiligheid aanwezige expertise op dit gebied.

Onderdeel 6:

De vergelijking van de verschillende alternatieven en de hieraan verbonden conclusies zijn in het hier voor u liggende rapport vastgelegd. In dit rapport is geen keuze gemaakt voor het 'beste' alternatief. De keuze voor het uiteindelijk alternatief ligt bij de bestuurders. Dit rapport kan daarbij dienen als inhoudelijke basis voor deze afweging. Ten behoeve van de bruikbaarheid van de resultaten van het onderzoek is een management resumé aan het rapport toegevoegd. Dit management resumé kan als basis dienen voor een reactie op het voorstel van Gedeputeerde Staten.

3 Meldkamers: integratie, samenwerking en schaalvergroting

De afdeling Industriële Veiligheid van TNO verricht al een aantal jaren werkzaamheden met betrekking tot meldkamers. Integratie, samenwerking en schaalvergroting zijn onderwerpen die regelmatig aan de orde komen. Deze werkzaamheden en de verschillende contacten met meldkamers en operationele diensten in Nederland geven een goed overzicht van de stand van zaken op het gebied van meldkamer(integratie) met name met betrekking tot meldkamers van de brandweer en het ambulancevervoer. Deze werkzaamheden hebben tot een bepaalde visie op meldkamerintegratie en samenwerkingsvormen geleid. In dit hoofdstuk is deze visie op geïntegreerde c.q. samenwerkende meldkamers in het algemeen en voor Midden- en Zuid-Gelderland in het bijzonder weergegeven.

Wat is een geïntegreerde meldkamer?

Een (geïntegreerde) meldkamer treedt op als een facilitair dienstencentrum ten behoeve van de aan de meldkamer verbonden operationele diensten. Het is het knooppunt van het berichtenverkeer tussen hulpbehoevende en hulpverlenende diensten. Kenmerk van een volledig geïntegreerde meldkamer is dat er één type centralist werkzaam is, die in staat is om alle meldingen af te handelen. Bovendien is sprake van één hoofd/chef van de meldkamer en één bestuur.

Integratie van CPA's en brandweercentrales komt in Nederland frequent voor. Samenwerking met de politie komt (tengevolge van een andere werkwijze) minder frequent voor. Volledige integratie met de politiemeldkamer komt in Nederland geheel niet voor, mede als gevolg van de grote verschillen qua aansturing tussen politie enerzijds en AC en CPA anderzijds.

Afzonderlijke (vaak kleinere) meldkamers verzorgen diverse plusfuncties. Bij een volledig geïntegreerde meldkamer is dit eveneens mogelijk. Het meenemen van plusfuncties naar een nieuwe (geïntegreerde) meldkamer dient gestimuleerd te worden. Plusfuncties zorgen voor een efficiënt gebruik van bestaande middelen en voor een volledig werkpakket van de meldkamer en de centralist. Bovendien vormen ze een additionele bron van inkomsten voor de meldkamer.

Technische aspecten

Integratie moet naast personele integratie ook tot technische integratie leiden. Hierbij wordt gedacht aan uniforme bedientafels, gezamenlijk onderhoud van zenderpark, telefoonverbindingen enz. Dit betekent niet dat op het moment dat men gaat integreren compleet nieuwe middelen worden aangeschaft. Co-locatie of samenwonen is vaak een voorloper van integratie, waarbij elke organisatie met eigen apparatuur werkt. Deze apparatuur is nog lang niet altijd afgeschreven zodat de onmiddellijke aanschaf van nieuwe apparatuur problematisch is. Tijdelijk werken met (een deel van) de oude middelen, tot deze zijn afgeschreven en aan vervanging toe zijn, is zeker mogelijk. In gecolokerde meldkamers is dit dan ook het geval en daar assisteren de centralisten elkaar vaak. Hierbij moet dan wel aan verschillende bedientafels en dergelijke gewerkt worden.

Kwaliteit en grootte

De volledig geïntegreerde centrale voldoet aan de volgende belangrijke eis:

De geïntegreerde centrale moet minimaal dezelfde kwaliteit leveren als door de afzonderlijke diensten wordt geboden.

Het handhaven van de huidige kwaliteit is het minimale vereiste. In veel gevallen kan integratie dan wel schaalvergroting worden aangegrepen om de kwaliteit van de centrale te verhogen. Doordat het personeel in de meldkamer flexibeler inzetbaar is en de dienstdoende ploegen groter zijn, kunnen pieken bij één van de operationele diensten gemakkelijker worden opgevangen. Dit betekent dat door integratie van meldkamers een optimale grootte met het oog op de personele bezetting kan worden verkregen. Dit betekent dat overdag al gauw een minimale bezetting van circa 4 centralisten noodzakelijk is, terwijl 's nachts minimaal een bezetting van 2 centralisten gewenst is. Grotere bezettingen zijn natuurlijk ook goed mogelijk. In dicht bevolkte gebieden zal de bezetting het aantal van vier al snel overschrijden. De grootte van het gebied dat de centrale bestrijkt en de personele bezetting van de meldkamer hangt daarmee af van de bevolkingsdichtheid in het gebied. Door het bereiken van de optimale grootte van de bezetting van de meldkamer kan meldkamerintegratie juist een verhoging van de kwaliteit van de dienstverlening van de meldkamer betekenen. Het streven naar schaalvergroting en/of samenwoning kan door TNO dan ook onderschreven worden. Hierbij kan echter als kanttekening worden geplaatst dat er geen lineair verband tussen de schaalgrootte enerzijds en kwaliteit en efficiëntie anderzijds bestaat. Bij een bepaalde schaalgrootte zal verdere uitbreiding niet meer tot nog grotere stijging van kwaliteit of efficiëntie leiden. Voor het gebied Midden- en Zuid-Gelderland geldt echter de verwachting dat deze grens binnen dit gebied niet bereikt zal worden.

Voordelen van de geïntegreerde meldkamer

Kostenbesparing is meestal *de* reden voor bestuurders om het integratieproces in gang te zetten. Of deze kostenbesparing in werkelijkheid ook altijd bereikt wordt is echter nog maar de vraag. Naast kostenbesparing zijn aspecten zoals het bevorderen van de samenwerking en verhoging van de kwaliteit van de meldkamer eveneens zwaarwegende argumenten.

Het belang van samenwerking tussen verschillende diensten wordt de laatste tijd benadrukt en is met name bij rampbestrijding van belang. De geïntegreerde meldkamer speelt een belangrijke rol op dit gebied. Hierbij is van belang dat de regionale operationele centra veelal (qua locatie) aan de meldkamer gekoppeld zijn. Integratie van meldkamers betekent kortere verbindingslijnen tussen de verschillende diensten en kan de samenwerking bevorderen. Daarmee kan een geïntegreerde meldkamer een stijging van de kwaliteit van de meldkamer betekenen.

Integratie van meldkamers *kan* de volgende voordelen opleveren:

- Efficiëntere inzet van operationele middelen tengevolge van schaalvergroting.
- Efficiënt gebruik van de beschikbare apparatuur.
- Eén dienstrooster voor alle centralisten biedt meer flexibiliteit.
- Meldkamers waar voortdurend meerdere centralisten werkzaam zijn, zijn beter in staat om drukke periodes op te vangen.
- Tengevolge van integratie is *op langere termijn* een kostenbesparing te behalen.

- Korte verbindingslijnen tussen de aangesloten operationele diensten.
- Samenwerking tussen de verschillende disciplines wordt bevorderd.

Consequenties voor de operationele diensten

Ondanks bovengenoemde voordelen kleven er *belemmeringen* aan een integratieproces tussen meldkamers. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan investeringen in nieuwe (geïntegreerde) apparatuur, de desinvesteringen die plaats vinden door het onbruikbaar worden van bestaande apparatuur en behuizingen en afvloeiingsregelingen voor boventallig personeel. Deze (veelal eenmalige) kosten drukken de beoogde kostenbesparingen.

De verschillen die tussen de verschillende operationele diensten bestaan vormen echter de grootste belemmering bij het tot stand komen van een geïntegreerde meldkamer. Het aansturen van de operationele diensten is bij de verschillende diensten verschillend geregeld. De taken en verantwoordelijkheden zijn bij elk der diensten anders geregeld. Bij de één treedt de centralist veel sturender op dan bij de andere dienst. Het takenpakket en de opleidingseisen van de centralist verschillen daarom per operationele dienst.

De opleidingseisen die door de verschillende diensten aan de centralist worden gesteld, zien er als volgt uit: de politie vereist veelal een wachtmeester met minstens vijf jaar straatervaring, de brandweer wil vaak een hoofdbrandwacht als centralist en de CPA eist veelal een verpleegkundige. Deze eisen zijn niet overal hetzelfde en er wordt ook lang niet altijd volledig aan voldaan. Voor de geïntegreerd centralist is het momenteel onmogelijk om aan al deze drie eisen te voldoen. Voor het goed functioneren van een centralist is het daarom van belang om een duidelijk omschreven takenpakket vast te stellen. Het beroep van centralist is een echt vak, waarvoor een opleidings- en trainingsprogramma moet komen.

Co-locatie en samenwerking

Gezien de verschillen in (opleidings)eisen voor de centralist (en de daarbij behorende functiewaardering) en het ontbreken van consensus over nieuwe speciale opleidings-eisen voor centralisten is volledige integratie in veel regio's een onbespreekbare kwestie. Co-locatie met ver doorgevoerde samenwerking tussen de samenwonende diensten is daarom een goede tussenoplossing. In zo'n situatie maken de twee of drie diensten samen gebruik van de aanwezige faciliteiten en is ook het gebruik van geïntegreerde apparatuur mogelijk. In de centrale werken echter wel twee (of drie) soorten centralisten met ieder hun eigen discipline. Dit biedt de mogelijkheid om wel aan de per dienst gestelde opleidings- en kwaliteitseisen te voldoen. De besparingen die in de deze situatie kunnen worden behaald zijn wel duidelijk lager maar de overige hierboven genoemde kenmerken zullen ook (zij het in beperktere mate) in deze facilitair samenwerkende centrale gelden. Daarnaast laat deze samenwerkingsvorm de mogelijkheid naar volledige integratie in de toekomst open. In deze vorm van co-locatie wordt er wel vanuit gegaan dat de centralisten in staat zijn om in noodgevallen en tijdens piekdruktes in staat zijn om elkaar te assisteren.

Integratie is reorganisatie

Integratie is een reorganisatieproces dat tijd vergt en goed moet worden voorbereid. Daarbij is duidelijkheid naar alle betrokkenen een noodzakelijke eerste voorwaarde. Alleen een besluit van boven af (van de bestuurders en/of de leiding) dat tot integratie van meldkamers moet worden overgegaan is onvoldoende. Het is van belang om de wensen en eisen van alle partijen te inventariseren. Door de mogelijke knelpunten tijdig te inventariseren kunnen hiervoor oplossingen worden gezocht. Het wensen- en eisenpakket van alle betrokken partijen leidt tot een profielschets van de geïntegreerde meldkamer. Vervolgens moet een stappenplan worden opgesteld waarin de weg naar de geïntegreerde meldkamer wordt uitgestippeld. Hierin komen ook zaken als knelpunten, investeringen en opleidingsplannen aan bod.

Integratie, co-locatie en samenwerking in Midden- en Zuid-Gelderland

Vanuit de bovengenoemde visie over meldkamerintegratie en de huidige (kleinschalige) meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland ligt het voor de hand om ook hier enige vorm van schaalvergroting en/of samenwerking te introduceren.

Tengevolge van geluiden uit de politiek die op dit gebied te horen zijn wordt handhaving van de huidige meldkamers voor de kleinere meldkamers (die in Tiel en Ede) niet haalbaar geacht.

Voor de CPA's geldt dat de centralisten gefinancierd worden op basis van het aantal ritten. Geen van de CPA's in de regio's vallend binnen Midden- en Zuid-Gelderland heeft voldoende ritten om een continue bezetting op flexibele wijze te kunnen garanderen. Voor zo'n bezetting is immers een CPA-gebied met minimaal 400.000 inwoners noodzakelijk [1]. In geen van de huidige CPA-gebieden is dit het geval. Tenslotte wordt ook niet bij alle CPA's voldaan worden aan de kwaliteitseis waarbij een continue bezetting door een verpleegkundige vereist wordt. Efficiëntie en kwaliteitsverhoging in Midden- en Zuid-Gelderland dienen daarom te worden nagestreefd.

Ook voor de AC's kan een verhoging van efficiëntie bereikt worden. Dit is mogelijk omdat gezien de werkdruk in de kleinere en de grotere AC het samengaan van een kleinere en een grotere AC slechts een geringe uitbreiding van het aantal centralisten in de grotere centrale betekent.

In Midden en Zuid-Gelderland zijn twee meldkamers van de regiopolitie (van de regiopolitie Midden-Gelderland en de regiopolitie Zuid-Gelderland). Voor deze politiemeldkamers geldt dat hier al een hoge mate van efficiëntie is bereikt. Samenwerking op meldkamergebied met de politie ligt daarom niet voor de hand, te meer daar het karakter van de werkzaamheden van de AC/CPA-centralisten en de politie-centralisten sterk verschillend is.

Schaalvergroting met betrekking tot de meldkamers van afzonderlijke brandweer- en CPA- regio's dient volgens TNO *minimaal* een vergelijkbare schaalgrootte als die van de regiopolitie op te leveren om de gewenste verhoging van efficiëntie en kwaliteit te realiseren. Samenwerking van alle AC's en CPA's in het gebied Midden- en Zuid-Gelderland biedt hiertoe de maximale verhoging van kwaliteit en efficiëntie. Samenwerking van de AC's en CPA's binnen elk van de politieregio's is echter ook een logische keuze. Zowel het gebied Arnhem/West-Veluwe/Vallei als Nijmegen/Rivierenland passeren daarmee de grens van 400.000 inwoners.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

De samenwerkingsvorm kan in beide gebieden in de vorm van co-locatie met toenemende samenwerking worden opgestart. Daarbij werken AC- en CPA-centralisten naast elkaar en zijn in staat om elkaar in noodgevallen te assisteren. Integratie vindt nu al plaats in Tiel, terwijl in Arnhem gestart wordt met co-locatie. Vanuit co-locatie kan (indien gewenst) gegroeid worden naar integratie van meldkamers. Dit door middel van opleidingsprogramma's waarbij de thans aanwezige AC- of CPA-centralisten worden geschoold naar multidisciplinaire centralisten.

4 Uitgangspunten criteria

De beoordeling van de alternatieven vindt plaats aan de hand van criteria. Het betreft hier de criteria:

- kosten, gesplitst in
 - exploitatiekosten (personeelskosten en kosten voor de centrale),
 - kosten verbonden aan de overgang;
- verandering in kwaliteit (ten opzichte van de huidige situatie);
- inpasbaarheid binnen bestuurlijke kaders en regio-indelingen;
- continuering van plusfuncties;
- termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden
- voorkeur van de betrokken partijen.

Voor deze criteria geldt dat ze onderscheidend zijn, dat wil zeggen dat ze voor een onderscheid tussen de alternatieven van belang zijn. Een criterium dat voor elk van de alternatieven min of meer gelijk is hoeft om die reden niet in beschouwing genomen te worden.

Daarnaast wordt van elke variant een beschrijving gegeven. Deze beschrijving omvat onder meer:

- het aantal inwoners in het gebied dat de centrale bestrijkt;
- het aantal uitrukken c.q. ambulanceritten dat de AC c.q. CPA jaarlijks verwerkt. Voor CPA's geldt dat het aantal CPA-centralisten is gebaseerd op het aantal ritten. Het aantal ritten bij een CPA is echter niet te vergelijken met het aantal uitrukken bij de brandweer. Het aantal uitrukken van de brandweer kan ook niet als basis voor een berekening van het aantal centralisten dienen. Het aantal ritten noch het aantal uitrukken vormt een maat voor de werklast van de centralist. Deze werklast wordt namelijk in grote mate bepaald door andere werkzaamheden in de centrale: het uitvoeren van administratieve werkzaamheden of het vervullen van plusfuncties.
- het aantal centralisten en overig personeel wat aan de centrale verbonden is
- het aantal centralisten welke gedurende het grootste deel van het etmaal aanwezig is in de centrale (de bezetting)

4.1 Kosten

Voor alle alternatieven worden de kosten bepaald. Het gaat hier om zowel directe kosten (personeel en centrale) als om frictiekosten (personeel en centrale). De directe kosten zijn steeds per alternatief weergegeven. Van de frictiekosten zijn alleen de personeelskosten opgenomen. Voor de afschrijving van deze kosten is uitgegaan van een termijn van tien jaar. Voor alle genoemde bedragen geldt dat deze exclusief rentelasten zijn. Schattingen voor frictiekosten voor een centrale zijn niet kwantitatief gemaakt. Deze hangen sterk af van, bijvoorbeeld, de keuze van een nieuwe locatie en de nog resterende afschrijvingstermijnen. Waar mogelijk wordt per alternatief wel enig inzicht in deze kosten gegeven, bijvoorbeeld door aan te geven wat een nog resterende afschrijvingstermijn is.

De getallen in alle tabellen zijn zoveel mogelijk afkomstig uit begrotingen, financiële overzichten en schattingen van de diensten. Hiervoor kon beschikt worden over financiële overzichten van de AC en CPA in Arnhem, de AC en de CPA in Nijmegen en de gecombineerde AC/CPA in Tiel. Voorzover niet beschikt kon worden over de werkelijke financiële gegevens is gebruik gemaakt van gegevens uit het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarmcentrales [3]. In dit rapport is met name voor de kosten van de alarmcentrales van de brandweer uitgegaan van globale schattingen. Deze schattingen zijn alleen indien nodig overgenomen.

Aangezien bij de verschillende diensten de kosten en opbrengsten van de centrale veelal verweven zijn met andere onderdelen van de dienst is het expliciteren van de kosten van de centrale (en het personeel hiervan) een lastige zaak. Als uitgangspunt bij het vaststellen van deze kosten zijn zoveel mogelijk de door de diensten zelf aangegeven kosten gehanteerd. Dit levert echter wel grote verschillen op door verschillende toerekeningsmethodes per dienst. Bij de CPA's worden bijvoorbeeld vaak alleen de kosten welke door het COTG worden vergoed aan de CPA toegerekend. Dit zijn veelal echter niet de kosten welke noodzakelijk zijn om een continue bezetting door verpleegkundigen in de CPA te kunnen financieren.

De verschillen in bovengenoemde toerekeningen ondergraven de waarde van de absolute kosten die in de tabellen zijn weergegeven. De waarden die hierin vermeld zijn, zijn echter met name van belang voor het vergelijken van de verschillende alternatieven. Hierbij geldt dat het verschil tussen de waarden wel goed vergelijkbaar is, aangezien de berekening voor alle alternatieven op vergelijkbare wijze gedaan is. Ook is geen onderscheidt gemaakt naar de verschillende financiers van de kosten (bijvoorbeeld gemeenten, COTG).

4.2 Kwaliteit

De kwaliteit van een meldkamer in het algemeen wordt door een groot aantal zaken bepaald. In dit verband kan slechts een aantal behandeld worden:

- functie-eisen;
- bezetting;
- kwetsbaarheid.

Zowel voor de functie van AC-centralist als voor die van CPA-centralist zijn eisen geformuleerd. De meest voorkomende eisen voor AC-centralist zijn: brandwacht 1e klas/hoofdbrandwacht plus module centralist. In de praktijk blijkt de functie vaak ingevuld te worden door een hoofdbrandwacht. Voor de CPA-centralist geldt een verpleegkundige opleiding. Voor de politiecentralisten geldt als eis een opleiding tot wachtmeester. In beide gevallen is ook enige jaren ervaring 'in het veld' gewenst. Tevens is in alle meldkamers een continue bezetting door gekwalificeerd personeel vereist.

In de huidige situatie wordt in veel gevallen niet aan deze eisen voldaan. Voor elk van de alternatieven wordt naar verandering in kwaliteit ten opzichte van de huidige situatie gekeken. Bij het formuleren van de nieuwe alternatieven is er daarbij vanuit gegaan dat deze alternatieven altijd aan de kwaliteitseisen voldoen. Dit betekent dat de kwalitatieve bezetting in de nieuwe alternatieven hoger is. Aangezien echter in vrijwel alle gevallen sprake is van facilitaire samenwerking (waarbij het uitgangspunt is dat de personele bezetting wordt gevormd uit het huidige potentieel) zijn er in wer-

kelijkheid natuurlijk slechts geringe verschillen in de kwaliteiten van de individuele centralisten en daarmee in zijn/haar vervulling van de opleidings- en functie-eisen. De samenvoeging van meldkamers kan wel herplaatsingen en selectie tot gevolg hebben, wat kwaliteitsverhogend kan werken. In de berekening van de personeelskosten is er vanuit gegaan dat alle centralisten aan de opleidingseisen voldoen. Dit kan per centralist hogere kosten met zich meebrengen. De verwachting is dat op termijn aan deze opleidingseisen zal worden voldaan.

Vanuit het oogpunt van bereikbaarheid is minimaal een continue bezetting door één persoon noodzakelijk. Vanuit het oogpunt van kwaliteit is echter een continue bezetting door minimaal twee personen gewenst. In de huidige situatie kan dit niet altijd gegarandeerd worden. Een continue bezetting door twee centralisten vereist uit financieel oogpunt immers een zekere schaalgrootte. Deze kan bereikt worden door vergroting van het verzorgingsgebied of door samenwerking tussen verschillende diensten. Een bezetting door twee (gekwalficeerde) centralisten biedt meer flexibiliteit zowel met betrekking tot de inrooster mogelijkheden van de centralisten als met het opvangen van drukke pieken. Voor het opvangen van pieken bij de andere discipline is het wel noodzakelijk dat de centralisten hier toe in staat zijn. Aangezien in de huidige situatie ook in de meeste hier beschouwde meldkamers dat het geval is, zal dit naar verwachting ook in de nieuwe alternatieven geen probleem opleveren.

Een laatste aspect dat aandacht vraagt is de kwetsbaarheid van meldkamers. In de huidige situatie is het al zo dat meldkamers elkaars taken overnemen of over kunnen nemen. Het gaat dan om bijvoorbeeld taken van de CPA wanneer de centralisten/ ambulanceverpleegkundigen uitgerukt zijn of het overnemen van de functie van een 06-11 centrale. Bij schaalvergroting dient gerealiseerd te worden dat de problemen bij uitval van een meldkamer ook navenant groter worden. Overigens is het natuurlijk ook in dit geval altijd mogelijk afspraken met de burens te maken. Tevens dient bij geïntegreerde of gecolokeerde meldkamers in de bezetting rekening te worden gehouden met het gelijktijdig optreden van pieken bij de verschillende disciplines. Bij de alternatieven wordt op deze aspecten verder niet expliciet ingegaan.

4.3 Inpasbaarheid binnen bestuurlijke kaders en regio-indelingen

Sommige alternatieven kennen een vorm van samenwerking die niet conform de huidige regio-indeling, samenwerkingsvormen of bestuurlijke kaders of de voorstellen hieromtrent zijn. Dit wordt bij de alternatieven aangegeven.

4.4 Plusfuncties

In een aantal meldkamers worden naast de reguliere taken van de meldkamer zogenaamde plusfuncties uitgevoerd. Sommige van deze plusfuncties kunnen ook in een nieuwe samenwerkingsvorm worden gecontinueerd. Voor een aantal functies is dit minder eenvoudig, zoals bijvoorbeeld een functie als portier of receptie. Indien een meldkamer verdwijnt moet hier op andere wijze in worden voorzien. Dit brengt kosten met zich mee. Uit oogpunt van de verlening van service en het efficiënt onderbrengen van diensten is het uitvoeren van plusfuncties als positief te beschouwen. Daarmee verdient het aanbeveling om plusfuncties ook bij samenwerkingsvor-

men te continueren. De hoeveelheid plusfuncties die door een centrale wordt uitgevoerd heeft grote invloed op de totale werkdruk van de centralisten. Bovendien leveren plusfuncties vaak inkomsten voor de meldkamer op.

Veranderingen met betrekking tot plusfuncties treden alleen op als een meldkamer van een locatie verdwijnt. Aangezien voor meeste alternatieven nog geen locatie is vastgesteld, zijn de gevolgen voor plusfuncties niet aan te geven. Wel wordt hieronder een overzicht gegeven van de huidige plusfuncties bij de AC in Nijmegen, de CPA in Nijmegen en de AC/CPA in Tiel. Voor de andere centrales (in de regio Midden-Gelderland) is niet nagegaan welke plusfuncties er zijn. De situatie is daar naar verwachting echter niet afwijkend.

4.4.1 Overzicht plusfuncties AC Nijmegen

De AC Nijmegen heeft de volgende plusfuncties:

- portier/bewaking terrein;
- bediening huistelefooncentrale.

Beide functies zullen, indien een alternatief wordt gekozen waarbij de meldkamer verdwijnt bij de regionale brandweer, op een andere wijze moeten worden vervuld. Dit vergt een interne reorganisatie en mogelijk extra (personeels)kosten.

- beheer van het automatisch brandmeldsysteem,

Deze functie kan zonder problemen worden verplaatst; dit brengt kosten met zich mee.

- overnemen 06-11 in noodgevallen,

Deze voorziening is ook vrij probleemloos te verhuizen. Indien een alternatief voor samenwerking met de politiemeldkamer wordt gekozen zal het regelen van een back-up voorziening extra problemen opleveren.

- 's nachts overnemen van de CPA bij uitruk van de 2^e ambulance

Deze voorziening vervalt in alle nieuwe alternatieven.

4.4.2 Overzicht plusfuncties CPA Nijmegen

De CPA Nijmegen kent een aantal plusfuncties. De CPA fungeert als meldpunt voor

- huisartsen;
- kruisverenigingen;
- verloskundigen/kraamzorg;
- RIAGG;
- gezinszorg;
- een ortho-pedagogisch centrum.

Deze functies kunnen alle verhuisd worden. Zo'n verhuizing is natuurlijk wel afhankelijk van de wensen van de betrokkenen. Deze klanten kunnen bij verandering van de huidige situatie bepalen of ze nog van de CPA gebruik willen maken of dat ze de werkzaamheden door een commerciële telefoondienst laten uitvoeren. In de huidige situatie waarbij de CPA in de nacht af en toe wordt overgeschakeld naar de AC, laat de kwaliteit van de dienstverlening voor deze plusfuncties te wensen over.

4.4.3 Overzicht plusfuncties AC/CPA Rivierenland

De gecombineerde AC/CPA Rivierenland in Tiel heeft de volgende plusfuncties:

- portiersfunctie;
- bediening huistelefooncentrale.

Naar analogie met de situatie bij de AC Nijmegen geldt hier ook dat beide functies, indien een alternatief wordt gekozen waarbij de meldkamer verdwijnt bij de regionale brandweer, op een andere wijze zullen moeten worden vervuld. Dit vergt een interne reorganisatie en mogelijk extra (personeels)kosten.

- automatisch brandmeldsysteem;
- meldpunt voor kraamzorg;
- meldpunt voor stichting Welzijn Ouderen;
- meldpunt voor huisartsen en tandartsen;
- overnemen 06-11 in noodgevallen voor het telefoondistrict Utrecht.

Voor deze werkzaamheden geldt dat deze zonder al te veel problemen mee verhuisd kunnen worden naar een andere locatie. Hiervoor geldt echter het zelfde als voor de CPA in Nijmegen, het mee verhuizen van deze plusfuncties is afhankelijk van de wens van de klant.

4.4.4 Regionaal Operationeel Centrum

Hoewel het Regionaal Operationeel Centrum (ROC) niet als een plusfunctie van een alarmcentrale kan worden aangemerkt, gelden hiervoor vergelijkbare zaken als voor plusfuncties. Het ROC is nu geloket in dezelfde locatie als het alarmcentrum (van de brandweer). Bij samenvoegen van meerdere alarmcentrales zal voor die locatie waar de alarmcentrale verdwijnt een andere regeling voor het ROC moeten worden getroffen.

4.5 Termijn waarop alternatief gerealiseerd kan worden

Reorganisaties vergen de nodige tijd en hoe ingrijpender deze is, hoe meer tijd het gaat kosten. Een besluit om tot samenwerking/co-locatie over te gaan levert nog niet meteen de verwachte resultaten. Enig inzicht in de termijn waarop veranderingen tot stand kunnen worden gebracht, is daarom van belang. Bij het inschatten van de termijn wordt gelet op zaken zoals (eventueel) noodzakelijke nieuwbouw, inrichting apparatuur, verhuizing, eventuele afvloeiingsregelingen voor een enkele leden van het huidige personeelsbestand, afschrijving van apparatuur en de medewerking die door de betrokken instanties wordt verleend, spelen hier bij een rol.

Met name de leeftijd van de huidige apparatuur en de nog resterende afschrijvingstermijn is van groot belang. Hieronder is wordt een overzicht van de 'leeftijd' van de meer kostbare apparatuur per centrale gegeven (voor zo ver bekend):

AC Nijmegen	: 1 à 2 jaar.
CPA Nijmegen	: 1 à 2 jaar.
AC/CPA Rivierenland	: 5 jaar.

De nieuwe gecombineerde AC/CPA in Arnhem zal in augustus 1993 geopend worden.

Voor elk der alternatieven is de termijn waarop het alternatief gerealiseerd kan worden niet aangegeven, dit omdat bij de alternatieven nog geen keuze voor een locatie is gedaan, wel worden mogelijke locaties aan gegeven. Bij de uiteindelijke keuze voor locaties is het van belang om hetgeen hier boven staat vermeld over 'leeftijd' van centrales mee te nemen. Ook dient rekening te worden gehouden met afvloeiingsregelingen en dergelijke. Ook kan het besluit tot sluiting van een centrale voortijdig vertrek van centralisten betekenen. Dit kan een personeelstekort in de op te heffen centrale veroorzaken. Hierdoor zou de overstap naar de 'nieuwe' centrale eventueel versneld moeten worden.

4.6 Standpunt van betrokken partijen

Aangezien de samenwerkingsvormen door de betrokken partijen tot stand moeten worden gebracht is het van belang om na te gaan in hoeverre de betrokken partijen kunnen 'leven' met het voorgestelde alternatief. Ter vereenvoudiging zijn hierbij drie keuzemogelijkheden toegelaten: voorstander, acceptabel, tegenstander. Deze informatie wordt bij de beschrijving der alternatieven ingevuld.

5 Vergelijking alternatieven

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de verschillende voor- en nadelen van de onderzochte alternatieven. In totaal zijn negen varianten voor meldkamersamenwerking onderzocht, te weten:

- variant 1: de huidige situatie: één CPA en één AC in Nijmegen, één CPA en één AC in Arnhem (die binnenkort samengaan), een gecombineerde AC/CPA in Tiel (regio Rivierenland) en een gecolokeerde AC/CPA in Ede (regio West-Veluwe/Vallei).
- variant 2: één gecombineerde AC/CPA in Nijmegen.
- variant 3: één gecombineerde AC/CPA/MK in Nijmegen
- variant 4: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Rivierenland.
- variant 5: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Rivierenland.
- variant 6: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA/MK voor Nijmegen en Rivierenland.
- variant 7: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Arnhem.
- variant 8: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Arnhem.
- variant 9: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor de regio's Nijmegen, Arnhem, Rivierenland en West-Veluwe/Vallei (voorstel Gedeputeerde Staten Gelderland).

Uitgangspunt is dat de meldkamers die in het alternatief niet genoemd zijn, ongewijzigd voortbestaan. Dit betekent dat eventuele besparingen en (kwalitatieve) verbeteringen die in een alternatief plaatsvinden, ook nog kunnen plaatsvinden voor de overige meldkamers als deze ook een onderlinge samenwerking aangaan. Deze mogelijke extra 'winst' wordt in dit rapport niet in beeld gebracht.

5.1 Variant 1: de huidige situatie

Beschrijving

	Inwoners	Uitrukken/ ritten	Centra- listen	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC Nijmegen	303.000	2.000	10	1,5	2
CPA Nijmegen	303.000	12.500	3,7	0,5	1
AC/CPA Rivierenland	161.000	1.100 + 5.300	5 + 2	1	1 overd. 2
AC Arnhem	390.000	3.600	10	1	2
CPA Arnhem	390.000	15.400	1)	1)	2 ¹⁾
AC + CPA West-Veluwe/Vallei	177.000	1.100 + 6.400	6 + 5,4	1 + 2	1 + 1

¹⁾ In de CPA in Arnhem zijn steeds twee ambulanceverpleegkundigen aanwezig. In de CPA worden geen specifieke centralisten onderscheiden.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

De gegevens in de tabel zijn grotendeels van de diverse diensten verkregen. Indien de kosten in de tabel zijn voorzien van een noot, dan is de bij deze waarde behorende uitleg te vinden in bijlage 1, Verantwoording kosten. Alleen van de AC en de CPA van West-Veluwe/Vallei zijn geen werkelijke cijfers beschikbaar. Hiervoor zijn de gegevens uit het rapport 'Alarm Centraal' gebruikt. De werkelijke cijfers zijn waarschijnlijk echter vergelijkbaar met de gegevens van de meldkamer van Rivierenland. Indien in een hokje twee cijfers staan slaat het eerste cijfer op de AC en het tweede op de CPA.

In de tabel staat het aantal ambulanceritten c.q. brandweeruitrukken vermeld. Het aantal ambulanceritten is een maat voor het aantal door het COTG gefinancierde centralisten. Voor brandweeruitrukken geldt dat er geen relatie met het aantal centralisten is. Brandweeruitrukken en ambulanceritten zijn onderling ook niet te vergelijken.

Het aantal van 5.4 centralisten is het aantal centralisten wat minimaal noodzakelijk is om een continu bezetting van 1 centralist te kunnen verzorgen (volgens COTG-norm). Deze bezetting voldoet in praktijk niet. In Tiel is gebleken dat voor een continu bezetting zelfs zes centralisten te weinig zijn. In Tiel zijn zeven centralisten werkzaam waarvan twee voor de CPA en 5 voor de AC. Hier is sprake van een geïntegreerde centrale waarbij een opleidingsplan is ingezet om alle centralisten aan de functie-eisen voor beide disciplines te laten voldoen.

Het aantal van 5.4 CPA-centralisten in de tabel hoeft niet het werkelijke aantal centralisten in dienst bij de CPA te zijn. Een continue bezetting kan worden bereikt door samen te werken met de ambulancevervoerder. In Nijmegen is dat bijvoorbeeld het geval. Bovendien neemt indien 's avonds, 's nachts en in het weekend de tweede ambulance ook moet uitrukken de AC van Nijmegen de CPA over. Hieruit is het aantal van 3.7 centralisten te verklaren.

De bezetting slaat op het aantal centralisten wat grotendeels van de tijd aanwezig kan zijn.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC Nijmegen	895 ¹	260 ¹	3,81
CPA Nijmegen	350 ²	295 ²	1,13
AC/CPA Rivierenland	520 ³	215 ³	4,56
AC Arnhem	790 ⁴	235 ⁴	2,63
CPA Arnhem	365 ⁵	75 ⁵	1,13
AC + CPA West-Veluwe/Vallei	565 + 260	125 + 150	6,21
Totaal	3745	1355	

Zoals uit deze tabel blijkt, verschillen de kosten onderling nogal. Zoals reeds in hoofdstuk 4 is aangegeven zijn deze verschillen het gevolg van het feit dat vrijwel alle centrales gecombineerd werken met andere dienstonderdelen. Verschillen treden ook op doordat alle kosten niet op de zelfde wijze worden toe gerekend. Hierdoor zijn deze kosten onderling niet altijd goed vergelijkbaar. Het kostenoverzicht kan wel goed dienen ter vergelijking van de totaal kosten van de alternatieven. In het kostenoverzicht wordt in het midden gelaten hoe en door wie de kosten worden gefinancierd. Alle kosten zijn afgerond op f 5.000,-.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Gezien de huidige ontwikkelingen op het bestuurlijke vlak (streven naar schaalvergroting), is dit alternatief niet één van de meest waarschijnlijke. Daarbij geldt dat in deze situatie al zeer binnenkort verandering optreedt aangezien in augustus 1993 een gezamenlijke AC/CPA in Arnhem wordt geopend.

De overige criteria worden hier niet beschouwd. De huidige situatie fungeert als referentie voor de invulling van de criteria van de andere alternatieven.

5.2 Variant 2: één gecombineerde AC/CPA in Nijmegen

	Inwoners	Uitrukken/ ritten	Centra- listen	Leiding & ondersteuning	Bezet- ting
AC/CPA Nijmegen	303.000	2.000 + 12.500	$8\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	1 + 1

Locatie

De regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken' acht co-locatie van AC en CPA in de huidige AC mogelijk.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC/CPA Nijmegen	980 ⁶	375 ⁶	4,47
Overige centrales	2500	800	n.v.t.
Totaal	3480	1175	

Het samengaan van deze centrales levert ca. f 25.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van twee personeelsleden.

Kwaliteitsverandering

De kwaliteit neemt enigszins toe, omdat in de gecombineerde AC/CPA een continue bezetting bereikt wordt. Er wordt zelfs een continue bezetting van twee personen bereikt. De bezetting start met $8\frac{1}{2}$ AC-centralist en $3\frac{1}{2}$ CPA-centralist, zodat totaal 12 centralisten in dienst zijn. Op termijn wordt dan gestreefd naar een gelijke verdeling van AC en CPA centralisten of zelfs 12 'multi-functionele' centralisten. Er wordt overigens vanuit gegaan dat de bestaande samenwerking tussen CPA en ambulance-dienst gehandhaafd blijft. Deze samenwerking wordt in deze constructie echter bemoeilijkt. Het overnemen van de CPA door de AC wordt vereenvoudigd. Bovendien zijn in de centrale nu continu twee centralisten aanwezig. Dit is uit sociaal oogpunt te prefereren en biedt tevens de mogelijkheid om elkaar bij pieken te assisteren.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

In dit alternatief wordt de huidige situatie grotendeels gehandhaafd. Voor de regio 'Nijmegen en Omstreken' wordt een zekere schaalvergroting gedeeltelijk bereikt. Er is immers geen sprake is van echte schaalvergroting, maar eerder van samenwerking met lichte efficiëntie winst.

Standpunt betrokken partijen

De Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' vindt dit een acceptabel alternatief om de beoogde efficiëntie verhoging te kunnen bereiken en ziet dit alternatief als een tussenstap in de overgang naar verder schaalvergroting. De GGD Nijmegen ziet in dit alternatief weinig mogelijkheden tot kwaliteitsverbetering en is om die reden tegenstander van deze mogelijkheid. Indien schaalvergroting voor de regio Rivierenland noodzakelijk is, blokkeert dit alternatief mogelijkheden voor de regio Rivierenland. Om deze reden vindt de Regionale Brandweer 'Rivierenland' dit geen acceptabel alternatief.

5.3 Variant 3: Eén gecombineerde AC/CPA/MK in Nijmegen

	Inwoners	Uitrukken/ritten	Centra-listen	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC/CPA/MK Nijmegen	303.000	2.000 + 12.500 + ?	$8\frac{1}{2} + 3\frac{1}{2} + 24 \text{ à } 40$	4 + ?	1 + 1 + ?

Locatie

Samenwonen in de huidige AC of CPA Nijmegen lijkt onmogelijk. Intrekken van de AC en CPA in de op termijn nieuw te bouwen politiemeldkamer is natuurlijk altijd mogelijk. Bij de regiopolitie is een nauwe koppeling aanwezig tussen de meldkamer en het informatiecentrum. Deze dienen volgens de politie dan ook op één locatie gevestigd te zijn.

Kosten

Inzicht in de kosten (personeel en centrale) van de meldkamer van de politie ontbreekt momenteel. Hierdoor is het niet mogelijk een totaalbeeld van de kosten te schetsen. Als referentie kunnen de kosten van alternatief 2 (zie paragraaf 5.2) dienen.

Wel is bekend dat in de politiemeldkamer zo'n 24 tot 40 personen werkzaam zijn. Aangezien er een nauwe koppeling tussen meldkamer en informatiecentrum is er enige overlap in taken. 24 personen zijn in ieder geval in de meldkamer werkzaam; een groep van 16 personen is beschikbaar voor aanvulling.

Een en ander maakt duidelijk dat de personeelskosten in dit geval sterk bepaald worden door de bezetting van de meldkamer van de politie.

Kwaliteit

De kwaliteitsaspecten zijn vergelijkbaar met die van alternatief 2. Een lichte stijging van de kwaliteit tengevolge van een continue bezetting door gekwalificeerd personeel vindt plaats in Nijmegen.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Het bestuurlijk streven naar schaalvergroting is hier voor Rivierenland (en West-Veluwe/Vallei) niet ingevuld, voor Nijmegen gedeeltelijk (geen echte schaalvergroting maar samenwerking en daardoor efficiëntie winst). Bestuurlijk gezien is dit alternatief weinig realistisch.

Plusfuncties

Door samengaan van meldkamers van de brandweer (van Nijmegen) en de politie moet in een nieuwe back-up regeling voor 06-11 worden voorzien.

Standpunt betrokken partijen

Geen der betrokken partijen acht de mogelijkheid tot samenwerking van de AC en de CPA met de politiemeldkamer op korte termijn een reële mogelijkheid. De Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken' sluit de mogelijkheid echter in theorie en op langere termijn niet uit. Verder ziet de Regionale Brandweer dit alternatief als een tussenstap in de overgang naar verder schaalvergroting. Ook de regiopolitie sluit samenwerking van meldkamers op termijn niet uit maar ziet voor de politie hierin geen verdere efficiëntie winst mogelijk. Bovendien hecht men veel belang aan het hebben van de meldkamer op de eigen (politie) locatie. De GGD Nijmegen ziet weinig mogelijkheden voor kwaliteitswinst voor de CPA op deze schaal en is om die reden tegenstander van dit alternatief. Indien schaalvergroting voor de regio Rivierenland noodzakelijk is, blokkeert dit alternatief mogelijkheden voor de regio Rivierenland. Om deze reden vindt de Regionale Brandweer 'Rivierenland' dit geen acceptabel alternatief.

5.4 Variant 4: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Rivierenland

	Inwoners	Uitrukken/ ritten	Centra- listen	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC Nijmegen/Rivierenland	461.000	3.100	10	3	2
CPA Nijmegen/Rivierenland	461.000	18.800	5 ^{1/2}	2	1

Locatie

De regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken' acht integratie van de AC in Nijmegen en de AC in Tiel in de huidige AC in Nijmegen mogelijk. Eenzelfde constructie is voor de CPA in Nijmegen en de CPA in Tiel wellicht ook mogelijk. Huisvesting in Tiel is uitgesloten.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC Nijmegen/Rivierenland	925 ⁷	260 ⁷	2,57
CPA Nijmegen/Rivierenland	635 ⁸	300 ⁸	2,03
Overige centrales	1980	585	n.v.t.
Totaal	3540	1145	

Het samengaan van deze centrales levert ca. f 40.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van drie personeelsleden.

Kwaliteit

In dit alternatief neemt de kwalitatieve bezetting voor de beide regio's toe. In dit alternatief worden continu gekwalificeerde medewerkers ingezet. De CPA bereikt een continue (kwantitatieve) bezetting door één persoon. Samengaan met de CPA van Rivierenland betekent voor de CPA Nijmegen waarschijnlijk wel een ontkoppeling met de ambulancevervoerder in Nijmegen. Dit betekent dat de centralisten geen 'straatervaring' meer opdoen. Het betekent echter ook dat de CPA onafhankelijker opereert ten opzichte van diverse vervoerders.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Dit alternatief geeft volledige overlap met de politieregio en de 06-11. Het is echter niet in overeenstemming met de knooppuntvorming van Arnhem en Nijmegen. Als dit knooppunt daadwerkelijk gestalte krijgt en ook openbare orde en veiligheid onder de verantwoordelijkheid van het knooppunt gaat vallen is op termijn een verder samenwerking c.q. samengaan met de meldkamers in Arnhem gewenst.

Standpunt betrokken partijen

Zowel de Regionale Brandweer van Nijmegen als Rivierenland vinden dit een acceptabel alternatief. De Regionale Brandweer Nijmegen ziet dit alternatief als een tussenstap in de overgang naar verder schaalvergroting. De GGD van Rivierenland vindt dit eveneens acceptabel mits daarbij de CPA-centralisten ontkoppeld wordt van het ambulancevervoer in Nijmegen. De GGD Nijmegen vindt de kwaliteitswinst in dit alternatief nog te gering en vindt dit alternatief daarom niet acceptabel.

5.5 Variant 5: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Rivierenland

	Inwoners	Uitrukken/ ritten	Centra- listen	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC/CPA Nijmegen/Rivierenland	461.000	3.100 + 18.800	$6\frac{1}{2} + 5\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2} + 1$	1 + 1

Locatie

De regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken' acht co-locatie van alle betrokken meldkamers in de huidige AC in Nijmegen mogelijk. Huisvesting in Tiel is uitgesloten.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC/CPA Nijmegen/Rivierenland	1075 ⁹	410 ⁹	3,22
Overige centrales	1980	585	n.v.t.
Totaal	3055	995	

Het samengaan van deze centrales levert ca. f 65.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van vijf personeelsleden.

Kwaliteit

In dit alternatief neemt de kwalitatieve bezetting voor de beide regio's toe. In dit alternatief worden continu gekwalificeerde medewerkers ingezet. Bovendien is door de samenwerking van AC en CPA continu een (kwantitatieve) bezetting door twee personen bereikt.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Dit alternatief geeft volledige overlap met de politieregio en de 06-11. Het is echter niet in overeenstemming met de knooppuntvorming van Arnhem en Nijmegen. Als dit knooppunt daadwerkelijk gestalte krijgt en ook openbare orde en veiligheid onder de verantwoordelijkheid van het knooppunt gaat vallen zal op termijn een verder samenwerking c.q. samengaan met de meldkamers in Arnhem gewenst zijn.

Standpunt betrokken partijen

Zowel de regionale brandweer van Nijmegen als Rivierenland zijn voorstander voor dit alternatief. De Regionale Brandweer Nijmegen ziet dit alternatief als een tussenstap in de overgang naar verder schaalvergroting. De GGD van Rivierenland vindt dit tevens een acceptabel alternatief, mits daarbij de CPA-centralisten ontkoppeld wordt van het ambulancevervoer in Nijmegen. De GGD Nijmegen vindt de kwaliteitswinst in dit alternatief nog te gering en vindt dit alternatief daarom niet acceptabel.

5.6 Variant 6: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA/MK voor Nijmegen en Rivierenland

	Inwoners	Uitrukken/ritten	Centralisten	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC/CPA/MK Nijmegen/Rivierenland	461.000	3.100 + 18.800 + ?	$6\frac{1}{2} + 5\frac{1}{2} + 24$ à 40	4 + ?	1 + 1 + ?

Locatie

Samenwonen in de huidige AC of CPA Nijmegen of AC/CPA Tiel is onmogelijk. Intrekken van de AC's en CPA's in de op termijn nieuw te bouwen politiemeldkamer is natuurlijk altijd mogelijk. Bij de regiopolitie is een nauwe koppeling aanwezig tussen de meldkamer en het informatiecentrum. Deze dienen volgens de politie dan ook op één locatie gevestigd te zijn.

Kosten

Inzicht in de kosten (personeel en centrale) van de meldkamer van de politie ontbreekt momenteel. Hierdoor is het niet mogelijk een totaalbeeld van de kosten te schetsen. Als referentie kunnen de kosten van alternatief 5 (zie paragraaf 5.5) dienen.

Wel is bekend dat in de politiemeldkamer zo'n 24 tot 40 personen werkzaam zijn. Aangezien er een nauwe koppeling tussen meldkamer en informatiecentrum is er enige overlap in taken. 24 personen zijn in ieder geval in de meldkamer werkzaam; een groep van 16 personen is beschikbaar voor aanvulling.

Een en ander maakt duidelijk dat de personeelskosten in dit geval sterk bepaald worden door de bezetting van de meldkamer van de politie.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

In de gehele politieregio (en 06-11 regio) Gelderland-Zuid is samenwerking tussen de drie diensten bereikt. Het is echter niet in overeenstemming met de knooppuntvorming van Arnhem en Nijmegen. Als dit knooppunt daadwerkelijk gestalte krijgt en ook openbare orde en veiligheid onder de verantwoordelijkheid van het knooppunt gaat vallen is op termijn een verder samenwerking c.q. samengaan met de meldkamers in Arnhem gewenst.

Plusfuncties

Door samengaan van meldkamers van de brandweer en de politie moet in een nieuwe back-up regeling voor 06-11 worden voorzien.

Standpunt betrokken partijen

Samenwerking met de politie op meldkamergebied (co-locatie) voor de gehele politieregio wordt door de Regionale Brandweren van Nijmegen en Rivierenland en de GGD Rivierenland in theorie en op langere termijn mogelijk geacht. De Regionale Brandweer Nijmegen ziet dit alternatief als een tussenstap in de overgang naar verder schaalvergroting. Ook de regiopolitie sluit samenwerking van meldkamers op termijn niet uit maar ziet voor de politie hierin geen verdere efficiëntie winst mogelijk. Bovendien hecht de regiopolitie veel belang aan het hebben van de meldkamer op de eigen (politie) locatie. De GGD Nijmegen ziet weinig mogelijkheden voor kwaliteitswinst voor de CPA op deze schaal en vindt dit alternatief daarom niet acceptabel.

5.7 Variant 7: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Arnhem

	Inwoners	Uitrukken/ ritten	Centra- listen	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC Arnhem/ Nijmegen	693.000	5.600	13	4	2 à 3
CPA Arnhem/ Nijmegen	693.000	27.900	9	3	bijna 2

Locatie

Onderzocht moet nog worden in hoeverre de huidige locaties geschikt zijn om of wel de gezamenlijke AC of wel de CPA te huisvesten.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC Arnhem/Nijmegen	1085 ¹⁰	280 ¹⁰	1,97
CPA Arnhem/Nijmegen	955 ¹¹	350 ¹¹	1,88
Overige centrales	1345	490	n.v.t.
Totaal	3385	1120	

Het samengaan van deze centrales kost ca. f 55.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van vier personeelsleden.

Kwaliteit

Voor met name de CPA's van Nijmegen en Arnhem wordt een verhoging van de kwaliteit gerealiseerd. In de samengevoegde CPA's is een continue bezetting door gekwalificeerd personeel mogelijk. Een bezetting door twee personen komt in zicht. Deze schaalgrootte voor de CPA biedt ook meer (financiële) ruimte voor een voldoende bezetting van de leiding en ondersteuning van de CPA. Dit alternatief betekent een ontvlechting van de binnenkort te starten samenwerking van AC en CPA in Arnhem, wat een teruggang in kwaliteit betekent in de zin van samenwerking tussen de verschillende diensten.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Deze indeling is overeenkomstig de gedachte aan het knooppunt Arnhem-Nijmegen. Voor Tiel (en Ede) is echter geen schaalvergroting bereikt. Schaalvergroting en/of samenwerking voor deze regio's viel buiten het kader van het huidige onderzoek. Bij dit specifieke alternatief is een dergelijke schaalvergroting en/of samenwerking echter wel bijzonder voor de hand liggend. Tevens valt deze samenwerkingsvorm in twee politie en 06-11 regio's. Dit alternatief betekent desintegratie voor wat betreft de bestuurlijke (en ook geplande operationele) samenwerking tussen AC en CPA in Arnhem.

Standpunt betrokken partijen

Het bestuur van de regio Arnhem ziet samenwerking met Nijmegen op het gebied van meldkamers op korte termijn niet als een reële mogelijkheid. In Arnhem gaan de AC en CPA in augustus 1993 samenwonen in een nieuw gebouw en wordt een traject naar volledige integratie van die twee meldkamers gestart. Samengaan met Nijmegen is daarom op dit moment niet mogelijk en zou in deze variant desintegratie van de bestaande en nog verder uit te breiden samenwerking tussen AC en CPA betekenen. De

Regionale Brandweer van Nijmegen acht samenwerken c.q. samengaan met Arnhem een reële optie. De GGD van Nijmegen ziet in samenwerking tussen (de CPA's van) Nijmegen en Arnhem wel een mogelijkheid om de gewenste kwaliteitsverbetering te behalen.

5.8 Variant 8: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Arnhem

Beschrijving

	Inwoners	Uitrukken/ritten	Centralisten	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC/CPA Arnhem/Nijmegen	693.000	5.600 + 27.900	9 + 9	4	1 à 2 + 1 à 2

Locatie

Onderzocht moet nog worden in hoeverre de huidige locaties geschikt zijn om de gezamenlijke AC/CPA te huisvesten.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC/CPA Arnhem/Nijmegen	1455 ¹²	315 ¹²	2.55
Overige centrales	1345	490	n.v.t
Totaal	2800	805	

Het samengaan van deze centrales levert ca. f 90.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van zeven personeelsleden.

Kwaliteit

Voor met name de CPA's van Nijmegen en Arnhem wordt een verhoging van de kwaliteit gerealiseerd. De bezetting in de AC/CPA bestaat ten alle tijden uit minimaal twee à drie personen. Deze schaalgrootte voor de CPA biedt ook meer (financiële) ruimte voor een voldoende bezetting van de leiding en ondersteuning van de CPA.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Deze indeling is overeenkomstig de gedachte aan het knooppunt Arnhem-Nijmegen. Voor Tiel (en Ede) is echter geen schaalvergroting bereikt. Schaalvergroting en/of samenwerking voor deze regio's viel buiten het kader van het huidige onderzoek. Bij dit specifieke alternatief is een dergelijke schaalvergroting en/of samenwerking echter wel bijzonder voor de hand liggend. Deze samenwerkingsvorm valt in twee politie en 06-11 regio's, wat de samenwerking niet bevordert.

Standpunt betrokken partijen

Het bestuur van de regio Arnhem ziet samenwerking met Nijmegen op het gebied van meldkamers op korte termijn niet als een reële mogelijkheid. In Arnhem gaan de AC en CPA in augustus 1993 samenwonen in een nieuw gebouw en wordt een traject naar volledige integratie van die twee meldkamers gestart. Samengaan met Nijmegen is daarom op dit moment niet mogelijk. Ook de regionale brandweer van Nijmegen acht samenwerken c.q. samengaan met Arnhem pas over ca. tien jaar een reële optie. De GGD van Nijmegen ziet in samenwerking tussen (de CPA's van) Nijmegen en Arnhem wel een mogelijkheid om de gewenste kwaliteitsverbetering te behalen.

5.9 Variant 9: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor de regio's Nijmegen, Arnhem, Rivierenland en West-Veluwe/Vallei (voorstel Gedeputeerde Staten Gelderland)

	Inwoners	Uitrukken/ritten	Centralisten	Leiding & ondersteuning	Bezetting
AC Gelderland-Midden/Zuid	1.031.000	7.800	17	5	3
CPA Gelderland-Midden/Zuid	1.031.000	39.600	10	3	2

Locatie

In hoeverre huidige locaties geschikt zijn om de AC of CPA Gelderland Midden/Zuid te huisvesten is een open vraag. Afhankelijk van het antwoord op deze vraag kunnen hoge frictiekosten ontstaan, mede gezien het feit dat zowel in Nijmegen als in Arnhem vrij nieuwe of zelfs geheel nieuwe centrales staan.

Kosten

	Kosten personeel (x f 1.000,-)	Kosten centrale (x f 1.000,-)	Kosten per inwoner (gulden)
AC Gelderland-Midden/ Zuid	1550	400	1,89
CPA Gelderland-Midden/ Zuid	1080	430 ¹³	1,46
Totaal	2630	830	

Het samengaan van deze centrales levert ca. f 160.000,- frictiekosten tengevolge van afvloeiing van twaalf personeelsleden.

Kwaliteitsverandering

Dit alternatief waarborgt een voortdurende bezetting door minimaal twee gekwalificeerde centralisten en biedt veel flexibiliteit gezien het grote aantal centralisten. Ook biedt het voldoende ruimte voor een kwalitatief en kwantitatief goede bezetting van de leiding en de ondersteuning van de CPA en de AC. Dit alternatief betekent een ontvlechting van de geplande samenwerking van AC en CPA in Arnhem, wat een teruggang in kwaliteit betekent in de zin van samenwerking tussen de verschillende diensten.

Regio-indeling en bestuurlijke kaders

Dit alternatief is overeenkomstig het huidige WGR voorstel, drie samenwerkende WGR-gebieden en één CPA-gebied. In het gebied vallen echter twee politieregio's welke niet overeenkomen met voorgestelde WGR-regio's. Ook de 06-11 regio (conform de politieregio) doorsnijdt deze indeling. Dit alternatief zou desintegratie betekenen wat betreft de bestuurlijke (en ook geplande operationele) samenwerking tussen AC en CPA in Arnhem.

Standpunt betrokken partijen

Gezien de hierboven genoemde consequenties voor de samenwerking in de regio Arnhem is het regiobestuur van Arnhem tegen dit alternatief. De Regionale Brandweer in Nijmegen ziet reële mogelijkheden voor deze samenwerking. De GGD van Nijmegen en Rivierenland zien dit alternatief als meest gunstig met betrekking kwaliteitsverhoging binnen de CPA's en zijn dan ook voorstander van dit alternatief. De Regionale Brandweer van Rivierenland acht dit een acceptabel alternatief.

6 Samenvatting en conclusies

In dit onderzoek zijn negen alternatieven voor schaalvergroting van en/of samenwerking tussen meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland geanalyseerd. Deze alternatieven waren:

- variant 1: de huidige situatie: één CPA en één AC in Nijmegen, één CPA en één AC in Arnhem (die binnenkort samengaan), een gecombineerde AC/CPA in Tiel (regio Rivierenland) en een gecolokeerde AC/CPA in Ede (regio West-Veluwe/Vallei)
- variant 2: één gecombineerde AC/CPA in Nijmegen
- variant 3: één gecombineerde AC/CPA/MK in Nijmegen
- variant 4: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 5: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 6: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA/MK voor Nijmegen en Rivierenland
- variant 7: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor Nijmegen en Arnhem
- variant 8: één gezamenlijke en gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen en Arnhem
- variant 9: één gezamenlijke AC en één gezamenlijke CPA voor de regio's Nijmegen, Arnhem, Rivierenland en West-Veluwe/Vallei (voorstel Gedeputeerde Staten Gelderland)

De alternatieven zijn beoordeeld met betrekking tot de volgende criteria:

- kosten, gesplitst in
 - exploitatiekosten (personeelskosten en kosten voor de centrale),
 - kosten verbonden aan de overgang;
- verandering in kwaliteit (ten opzichte van de huidige situatie);
- inpasbaarheid binnen bestuurlijke kaders en regio-indelingen;
- continuering van plusfuncties;
- termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden;
- standpunten van de betrokken partijen.

De resultaten met betrekking tot de eerste drie criteria worden in de onderstaande tabel samengevat.

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

Variant	Exploitatiekosten ¹⁾ (x f 1.000,-)		Kwaliteit ²⁾	Inpasbaarheid in huidige best. kaders en regio-ind. ³⁾
	Personeel	Centrale		
1. Huidige situatie	3745	1355	0	n.v.t.
2. AC/CPA Nijmegen	3480	1175	0/+	0
3. AC/CPA/MK Nijmegen	p.m.	p.m.	0/+	-
4. AC Nijmegen/Rivierenland CPA Nijmegen Rivierenland	3540	1145	0	+
5. AC/CPA Nijmegen/Rivierenland	3055	995	+	+
6. AC/CPA/MK Nijmegen/Rivierenland	p.m.	p.m.	+	+
7. AC Nijmegen/Arnhem CPA Nijmegen/Arnhem	3385	1120	+ / ++	-
8. AC/CPA Nijmegen Arnhem	2800	805	+ / ++	-
9. AC Midden- en Zuid-Gelderland CPA Midden- en Zuid-Gelderland	2630	830	++	+

¹⁾ De kosten hebben hier slechts een *relatieve* waarde. De beperkt beschikbare gegevens hierover en de vervlechting in kostenposten die bij diensten plaatsvindt, veroorzaken ruis in de berekeningen. De gepresenteerde kosten hebben met name waarde om de verschillende alternatieven te *vergelijken*. Ook is geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende financiers van de kosten (bijvoorbeeld gemeenten, COTG).

²⁾ Kwaliteit kent hier een oplopende schaal, van 0 naar ++, waarbij de huidige situatie de nul-situatie is. Bij de beoordeling spelen aspecten als het verkrijgen van een continu gekwalificeerde bezetting, de mogelijkheden voor het instellen van een kwalitatief hoogwaardige staf en mogelijke samenwerkingsvormen met andere operationele diensten een rol.

³⁾ Inpasbaarheid in bestuurlijke kaders en regio-indelingen heeft een oplopende schaal, van - naar +. Hierbij is gelet op huidige indelingen en bestuurlijke kaders.

In deze tabel zijn niet opgenomen:

- Kosten verbonden aan de overgang.

De kosten verbonden aan de overgang met betrekking tot personeel (met name afvloeiing). Deze bedragen nooit meer dan 5% van de exploitatiekosten en meestal zelfs veel minder. De kosten verbonden aan de overgang met betrekking tot de centrale zijn in dit onderzoek niet kwantitatief gemaakt. Ze hangen sterk af van, bijvoorbeeld, de keuze van een nieuwe (locatie) en de nog resterende afschrijvings-termijnen.

- Continuering van plusfuncties.

Sommige van deze plusfuncties kunnen ook in een nieuwe samenwerkingsvorm worden gecontinueerd. Veranderingen met betrekking tot deze functies treden alleen op als een meldkamer van een locatie verdwijnt. Aangezien in de meeste gevallen nog geen (nieuwe) locatie bekend is zijn de gevolgen voor plusfuncties niet aan te geven.

- Termijn waarop de verandering gerealiseerd kan worden.

Bij het inschatten van de termijn is gelet op zaken zoals (eventueel) noodzakelijke nieuwbouw, inrichting eventuele afvloeiingsregelingen. Deze termijn varieert van circa 10 jaar (huisvesting en/of apparatuur is bijna nieuw) tot circa 5 jaar.

Standpunten van de betrokken partijen

Hoewel de meningen van de diverse partijen op bepaalde punten verschillen, geldt dat voor varianten waarbij de regio Nijmegen en Rivierenland gaan samenwerken de meeste acceptatie is te vinden. Daarbij geniet een gecombineerde AC/CPA voor Nijmegen/Rivierenland de voorkeur. Dit is zowel het standpunt van de Regionale Brandweren van Nijmegen en Rivierenland als van de regio Arnhem. Hierbij kan dan een vorm van samenwerking voor Arnhem en West-Veluwe/Vallei tot stand komen, bijvoorbeeld door middel van een convenant. Deze optie is echter in het kader van dit onderzoek niet onderzocht). De GGD Rivierenland knoopt aan samenwerking met de CPA Nijmegen wel de voorwaarde vast dat de CPA wordt ontkoppeld van de ambulancevervoerder in Nijmegen. De GGD Nijmegen ziet weinig voordeel in samenwerking in Nijmegen/Rivierenland, deze vindt dit nog te kleinschalig (voor de CPA). De voorkeur van zowel de GGD Nijmegen als van Rivierenland gaat uit naar samenwerking in geheel Midden- en Zuid-Gelderland.

Conclusies

Uit de resultaten zijn de volgende conclusies te formuleren.

1. Tussen de huidige situatie met betrekking tot meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland en de beoogde situatie conform het voorstel van Gedeputeerde Staten bevinden zich meerdere alternatieve mogelijkheden.
2. Voor alle alternatieve mogelijkheden geldt dat hun voor- en hun nadelen zich bevinden tussen de uitersten gedefinieerd door de huidige situatie en de door Gedeputeerde Staten beoogde situatie.
3. In de visie van TNO ligt de schaalgrootte voor de meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland minimaal op die van de huidige politieregio's. Dit betekent een meldkamer voor de regio Nijmegen & Rivierenland en één voor Arnhem & West-Veluwe/Vallei. Samenwerking op nog grotere schaal (geheel Midden- en Zuid-Gelderland) is op korte termijn een te ingrijpende verandering, mede gelet op recente investeringen die in de diverse centrales zijn gedaan.
4. Gezien de huidige situatie in Midden- en Zuid-Gelderland met betrekking tot samenwerking op meerdere plaatsen van AC's en CPA's worden de voornoemde meldkamers samenwonende (en samenwerkende) AC/CPA's, waarbij op termijn integratie kan worden doorgevoerd.
5. Ontwikkelingen met betrekking tot het Knooppunt Arnhem-Nijmegen dienen in de visie van TNO op termijn ook in de operationele hulpdiensten en hun meldkamers hun weerslag te vinden. Op een termijn van circa 10 jaar kan dit leiden tot één meldkamer in Midden- en Zuid-Gelderland, waarin in ieder geval de AC en de CPA kunnen samenwerken.
6. Op basis van de huidige ontwikkelingen in Nederland acht TNO samenwerking in één of andere vorm tussen de meldkamers van alle drie de operationele diensten op korte termijn in Midden- en Zuid-Gelderland niet realistisch.

7 Literatuur

- [1] Notitie 'Ambulance hulpverlening' van staatssecretaris Simons, maart 1993
- [2] 'Samen een ofwel de regionale ambulancevoorziening', rapport van het
Nederlands Ambulance Platvorm, 1992
- [3] 'Alarm Centraal' rapport van de projectgroep Alarmcentrales, 1993
- [4] Kwaliteitsverbetering centrale posten ambulancevervoer in Gelderland
G. Gerritse, P.C. van Beek
Hoofdgroep Maatschappelijke Technologie TNO, Apeldoorn, oktober 1990
(referentienummer 90-336)
- [5] 'CPA Rivierenland in beweging' rapport van het intergemeentelijk orgaan
Rivierenland, 1990

8 Verantwoording

Naam en adres van de opdrachtgever
Regionale Brandweer Nijmegen en Omstreken

Namen en functies van de medewerkers
ir. T. Wiersma, onderzoekleider
drs. G. Wagenaar, onderzoekmedewerker

Namen van instellingen waaraan een deel van het onderzoek is uitbesteed
Niet van toepassing

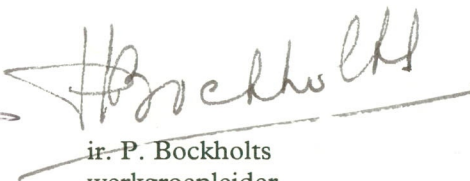
Datum waarop, of tijdsbestek waarin, het onderzoek heeft plaatsgehad
april - mei 1993

Ondertekening

Goedgekeurd door

ir. T. Wiersma
onderzoekleider

ir. P. Bockholts
werkgroep leider

Bijlage 1 Verantwoording kosten

Financiële uitgangspunten

Met betrekking tot een AC geldt:

- Het hoofd AC kost f 100.000,-.
- De chef AC kost f 80.000,-.
- Een centralist AC kost f 70.000,-.
- Een medewerker administratieve ondersteuning kost f 55.000,-.

Met betrekking tot een CPA geldt:

- Het hoofd CPA kost f 95.000,-.
- Een centralist evenals administratieve ondersteuning kost f 75.000,-.
- De overige personele kosten (medisch toezicht, artikel 19 functie, diversen) bedragen een opslag van 10%.

Noten

¹ Deze getallen zijn geschat door de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken'. De personeelskosten voor het hoofd verbindingen (voor 50%), de chef AC en 10 centralisten bedragen f 893.000,-. De kosten voor de centrale bestaan uit huisvesting (inclusief energie, inrichting, enzovoorts) ad f 226.000,-, de kosten van ARBAC ad f 16.000,- en de kosten van het verbindingsnetwerk ad f 17.000,-.

² Deze getallen zijn geschat door de GGD Nijmegen.

³ Deze getallen zijn afkomstig uit de begroting van de Regionale Brandweer/Centrale Post Ambulancevervoer 'Rivierenland'. Hierin wordt voor de alarmcentrale de post 'salarissen en sociale lasten' begroot op f 519.858,-. De posten 'rente en afschrijving' ad f 48.028,-, 'overige goederen en diensten' ad f 79.470,-, 'reserveringen en voorzieningen' ad f 12.500,- en 'doorberekeningen' ad f 72.826,- brengen de kosten voor de centrale op in totaal f 212.824,-.

⁴ Deze getallen zijn afgeleid uit de begroting 1993 van het samenwerkingsverband gemeenten 'Regio Arnhem'.

Volgens deze begroting bedraagt de post 'Salarissen en sociale lasten' f 591.244,- voor 2 officieren en 6 brandwachten/centralisten. Volgens opgave zijn in de AC 10 centralisten en één hoofd werkzaam. Van het bovengenoemde bedrag wordt dan f 80.000,- afgetrokken (één officier) en 4 maal f 70.000,- (centralist) bijgeteld. Dit brengt de personeelskosten op in totaal f 790.000,-.

Het verbindingsnetwerk en de AC staan voor f 234.642,- op de begroting.

⁵ Deze getallen zijn afgeleid uit de begroting 1993 van het samenwerkingsverband gemeenten 'Regio Arnhem'.

Volgens deze begroting bedraagt de post 'Centrale Post Ambulance' f 436.520,-. Elders is aangegeven dat de bijdrage van de CPA in de kosten van huisvesting en

Schaalvergroting en samenwerking van meldkamers in Midden- en Zuid-Gelderland

kapitaallasten van de gecombineerde AC/CPA f 73.320,- is. Dit brengt de personeelskosten op f 363.200,-.

- ⁶ Dit getal is afgeleid van de huidige situatie, het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarmcentrales, de begroting van de Regionale Brandweer/Centrale Post Ambulancevervoer 'Rivierenland' en een schatting van de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken'.

In de huidige situatie bedragen de personeelskosten voor de AC f 895.000,- voor 11½ medewerker en voor de CPA f 350.000,- voor 4 medewerkers (zie paragraaf 5.1). Dat is in totaal f 1.245.000,- voor 15½ medewerker.

In het rapport 'Alarm centraal' worden de kosten van twee grote gecombineerde centrales (AC/CPA Noord-Oost en AC/CPA Midden-Zuid) geschat op f 1.850.000,- (kosten personeel voor 27 personen) plus f 650.000,- (kosten centrale) per centrale. Dit zijn dan centrales voor vier van de huidige regio's.

De kosten voor een gecombineerde AC/CPA voor een enkele regio zijn in één regio (Rivierenland) bekend: f 520.000,- (personeel: 8 personen) plus f 215.000,- (centrale).

Verder is een schatting van de personele kosten (door de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken') voor een gecombineerde AC/CPA voor één regio (Nijmegen) bekend: f 1.225.000,-. Hierbij zijn dan 6 centralisten AC, 6 centralisten CPA, 1 medewerker, 1 chef AC (tevens plaatsvervangend hoofd) en 1 hoofd bij betrokken. 1 centralist heeft permanent piket in deze constructie.

De basis voor een schatting van de personele kosten is nu de personeelssterkte in de nieuwe AC/CPA. Het aantal CPA-centralisten blijft gehandhaafd (3½). Het aantal AC-centralisten wordt teruggebracht naar 8½. Dit levert in totaal 12 centralisten. Verder zijn 2½ persoon werkzaam in leiding en ondersteuning.

In de AC/CPA Rivierenland werken 8 personen, in de nieuwe AC/CPA Nijmegen 14½ (zie boven) en in de grote AC/CPA 27. Een en ander geeft dan aanleiding tot een schatting van de personele kosten voor een gecombineerde AC/CPA in Nijmegen tussen 50% van de grote gecombineerde centrale (f 1.850.000,-) en 2 maal de kosten van de enkele AC/CPA (Rivierenland; f 520.000,-): f 980.000,-. Dit bedrag is lager dan de schatting van de regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken'. In dat bedrag is echter gerekend met een andere verhouding tussen AC- en CPA-centralisten en met meer personen in leiding en ondersteuning.

Een analoge verhouding wordt toegepast op de kosten van de centrale. Dit leidt tot een bedrag van f 375.000,-.

- ⁷ Dit getal is afgeleid van de huidige situatie, het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarmcentrales en een schatting van de regionale brandweer 'Nijmegen'.

In de huidige situatie bedragen de personeelskosten voor de AC in Nijmegen f 895.000,- voor 11½ personen en voor het AC-deel van de AC/CPA in Tiel naar

schatting circa f 405.000,- voor 5 personen (zie paragraaf 5.1). Dat is in totaal f 1.300.000,- voor 16½ medewerker.

In het rapport 'Alarm centraal' worden de kosten van twee grote alarmcentrales (AC Noord-Oost en AC Midden-Zuid) geschat op f 1.550.000,- (kosten personeel voor 22 personen) plus f 400.000,- (kosten centrale) per centrale. Dit zijn dan alarmcentrales voor vier van de huidige regio's.

Verder is een schatting van de personele kosten voor een AC (13 personen) voor twee regio's (Nijmegen/Rivierenland) door de regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken' bekend: f 1.000.000,-. Hierbij zijn dan 10 centralisten, 1 medewerker, 1 chef AC (tevens plaatsvervangend hoofd) en 1 hoofd bij betrokken. 1 centralist heeft permanent piket in deze constructie.

De basis voor een schatting van de personele kosten is nu de personeelssterkte in de nieuwe AC. Het aantal centralisten wordt geschat op 10. Verder zijn 3 persoon werkzaam in leiding en ondersteuning.

In de nieuwe AC werken 13 personen (zie boven) en in de grote AC/CPA 27. Dit geeft in eerste instantie aanleiding tot een schatting van de personele kosten van 50% van de grote gecombineerde centrale (f 1.850.000,-): f 925.000,-. Dit bedrag is iets lager dan de schatting van de regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken'. In dat bedrag is echter gerekend met hogere personeelskosten voor AC-centralisten.

De kosten van de nieuwe AC worden gelijk gesteld aan de huidige kosten van de AC in Nijmegen: f 260.000,-.

- ⁸ Eén CPA in Nijmegen/Rivierenland heeft te maken met circa 19.000 meldingen. Dit betekent een bezetting van 5½ centralist toereikend is. Conform het rapport 'Alarm centraal' betekent dit, indien de centrale voldoet aan de normen NRV, een bedrag aan personeelskosten van f 635.000,-.

Gezien de huidige kosten van de individuele CPA's in Nijmegen en Tiel (f 280.000,- voor Nijmegen en f 215.000,- voor de gecombineerde AC/CPA in Tiel) alsmede de kosten van de overige CPA's in het gebied (Arnhem: f 210.000,-; Ede: f 125.000,-) is een schatting van de kosten van een CPA 'Nijmegen/Rivierenland' van f 300.000,- gerechtvaardigd.

Overigens zijn de kosten van deze variant reeds eerder door TNO berekend [4]. De personeelskosten zijn toen op f 465.000,- geschat; de kosten van de centrale op f 255.000,-. Indien deze kosten gecorrigeerd worden voor algemene inflatie en gestegen salariskosten (conform 'Alarm centraal') liggen deze bedragen nu op circa f 560.000,- respectievelijk f 285.000,-. De overeenkomst met de bovengenoemde bedragen is duidelijk.

- ⁹ Dit getal is afgeleid van de huidige situatie, het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarmcentrales, de begroting van de Regionale Brandweer/Centrale Post Ambulancevervoer 'Rivierenland' en een schatting van de regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken'.

In de huidige situatie bedragen de personeelskosten voor de AC in Nijmegen *f* 895.000,- voor 11½ personen, voor de CPA in Nijmegen *f* 350.000,- voor 4 personen en voor de AC/CPA in Tiel *f* 520.000,- voor 8 personen (zie paragraaf 5.1). Dat is in totaal *f* 1.765.000,- voor 23½ medewerker.

In het rapport 'Alarm centraal' worden de kosten van twee grote gecombineerde centrales (AC/CPA Noord-Oost en AC/CPA Midden-Zuid) geschat op *f* 1.850.000,- (kosten personeel voor 27 personen) plus *f* 650.000,- (kosten centrale) per centrale. Dit zijn dan centrales voor vier van de huidige regio's.

De kosten voor een gecombineerde AC/CPA voor een enkele regio zijn in één regio (Rivierenland) bekend: *f* 520.000,- (personeel) plus *f* 215.000,- (centrale).

Verder is een schatting van de personele kosten (door de Regionale Brandweer 'Nijmegen en Omstreken') voor een gecombineerde AC/CPA voor twee regio's bekend: *f* 1.295.000,-. Hierbij zijn dan 6 centralisten AC, 6 centralisten CPA, 2 medewerkers, 1 chef AC (tevens plaatsvervangend hoofd) en 1 hoofd bij betrokken. 1 centralist heeft permanent piket in deze constructie.

De basis voor een schatting van de personele kosten is nu de personeelssterkte in de nieuwe AC/CPA. Het aantal CPA-centralisten blijft gehandhaafd ($3\frac{1}{2} + 2$). Het aantal AC-centralisten wordt teruggebracht naar $6\frac{1}{2}$. Dit levert in totaal 12 centralisten. Verder zijn $3\frac{1}{2}$ persoon werkzaam in leiding en ondersteuning.

In de AC/CPA Rivierenland werken 8 personen, in de nieuwe AC/CPA Nijmegen $15\frac{1}{2}$ (zie boven) en in de grote AC/CPA 27. Een en ander geeft dan aanleiding tot een schatting van de personele kosten tussen 60% van de grote gecombineerde centrale (*f* 1.850.000,-) en 2 maal de kosten van de enkele AC/CPA (Rivierenland; *f* 520.000,-): dus *f* 1.075.000,-. Dit bedrag is lager dan de schatting van de regionale brandweer 'Nijmegen en Omstreken'. In dat bedrag is echter gerekend met een andere verhouding tussen AC- en CPA-centralisten en met meer personen in leiding & ondersteuning.

Een analoge verhouding wordt toegepast op de kosten van de centrale. Dit leidt tot een bedrag van *f* 410.000,-.

- ¹⁰ Dit getal is afgeleid van het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarmcentrales.

In het rapport 'Alarm centraal' worden de kosten van twee grote alarmcentrales (AC Noord-Oost en AC Midden-Zuid) geschat op *f* 1.550.000,- (kosten personeel voor 22 personen) plus *f* 400.000,- (kosten centrale) per centrale. Dit zijn dan alarmcentrales voor vier van de huidige regio's.

De geschatte bezetting voor een AC Arnhem/Nijmegen is circa 15 personen.

Een en ander rechtvaardigt een schatting van *f* 1.085.000,- voor de personele kosten. De kosten van de centrale zijn dan in de verhouding met de grote alarmcentrale *f* 280.000,-.

- ¹¹ Eén CPA in Arnhem/Nijmegen heeft te maken met circa 28.500 meldingen. Dit betekent dat een bezetting van circa 9 centralisten wordt gefinancierd. Conform het rapport 'Alarm centraal' betekent dit, indien de centrale voldoet aan de normen NRV, een bedrag aan personeelskosten van f 955.000,-.

Gezien de huidige kosten van de individuele CPA's in Arnhem en Nijmegen (f 210.000,- voor Nijmegen en f 280.000,- voor Arnhem) alsmede de kosten van de overige CPA's in het gebied (zie punt 7) is een schatting van de kosten van een CPA 'Arnhem/Nijmegen' van f 350.000,- gerechtvaardigd.

- ¹² Dit getal is afgeleid van het rapport 'Alarm centraal' van de Projectgroep Alarm-centrales en de hiervoor genoemde schatting voor een AC/CPA Nijmegen/Rivierenland onder punt 5.

Het rapport 'Alarm centraal' komt met een bezetting in totaal 20 centralisten plus bijbehorende ondersteuning uit op een bedrag van f 1.840.000,- voor een grote gecombineerde AC/CPA.

Onder punt 5 is uitgegaan van 12 centralisten, wederom met bijbehorende ondersteuning, voor een totaal bedrag van f 1.075.00,-.

Een en ander rechtvaardigt een aanname van circa 16 centralisten in een gecombineerde AC/CPA Arnhem/Nijmegen. Met de bijbehorende ondersteuning komt dit op een bedrag van f 1.455.000,-.

De kosten van de centrale worden berekend in verhouding tot die van de grote gecombineerde centrale. De kosten bedragen dan f 315.000,-.

- ¹³ In het rapport 'Alarm centraal' worden de kosten van de centrales voor twee CPA's (Noord-Oost en Midden-Zuid) op f 720.000,- geschat. Hier worden deze kosten voor 60% aan de CPA Midden-Zuid en voor 40% aan de CPA Noord-Oost toegerekend. Deze verhouding is gebaseerd op de verhoudingen in meldingen (63% vs. 37%) en personele kosten (57% vs. 43%) tussen de CPA's Midden-Zuid en Noord-Oost respectievelijk.